Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

ATILIM

Yıl 10, sayı 9 (117)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı — Eylül 1983

Savaş tehlikesine ve faşizme karşı, barış ve ulusal demokrasi için birleş!

Ana güç

Partimizin kuruluşunun 63., partimizin kurucusu Mustafa Suphi yoldaşın doğumunun 100. yıldönümünü dünyada gerginlik ve savaş tehlikesinin artması, ülkemizde ise askersel diktatörlük rejiminin faşist bir nitelik alması ile belirlenen yeni bir durum altında karşılıyoruz.

Omuzumuzdaki sorumluluklar olağanüstü artmıştır. Reagan yönetiminin akıl dışı saldırganlığını durdurmak hem ulusal, hem enternasyonal bir görevdir. Silahı dışarda barışın baş düşmanına, içerde faşist askersel diktatörlüğün başlıca dayanağına çevirmek anlamına geliyor bu. Eylül başında B.Avrupa'da başlıyacak olan barış eylemlerine bu anlayışla tüm örgütlerimiz enerjik biçimde katılacaktır. Aynı şekilde eğer yapılırsa 6 Kasım seçimleri emperyalizme ve faşizme karşı ulusal çapta direnişin örgütlenmesinde bir olanak olacaktır.

Böyle bir direniş için güçlü bir potansiyel ve yeni güçler oluşuyor. Barış, bağımsızlık demokrasi ve özgürlükler için savaşımda ana güç işçi sınıfımız ve onun öz partisi TKP'dir.

Partimiz derin gizlilik koşullarında da işçi sınıfımızın politik öncüsü ve savaşabilen bir parti olma niteliğini kanıtlamıştır. Bu niteliği, partimizin öncülüğünü daha da güçlendirmek gerekiyor. Yığınlar partimizi, onun politikasını, yanlışlarını olduğu gibi başarılarını da, hainleri olduğu gibi işçi sınıfı uğruna canını verenleri, ağır işkencelerden yılmadan geçenleri de tanımalıdır. Yığınlar zor koşullarda parti militanlarımızı yanlarında gördükçe partimize inançları pekişiyor.

Partimizin yaraları hâlâ sızlıyor. Ama artık yaralar sarılmıştır. Mustafa Suphi yoldaştan bu yana, Deniz yoldaş gibi daha nicelerinin uğruna herşeylerini feda ettikleri partimizin geleceği daha şimdiden güvence altına alınmış, partimizin yönetim ve savaşım sürekliliği korunmuştur.

Bu tarihsel kazanımın gücüyle partimiz, ideolojik, politik, örgütsel düzeyini yükseltmek ve birliğini çelikleştirmek için, Mustafa Suphi Yoldaşın 100. Yıl Tezlerini tartışacaktır. Partimiz bu tartışmadan güçlenmiş olarak çıkacaktır. Partimiz silahımızdır.

Barışı korumak ve ulusal demokrasiye ulaşmak için

Her özveriyi göze almalıyız

Onbinlerce politik tutuklunun ülke çapındaki yığınsal açlık grevi, cuntanın demokrasiye geçiş yolundaki demagojilerini temelden sarstı. Cuntanın cezaevlerindeki insanlık dışı koşullara karşı, ölümü bile göze alarak yiğitçe direnen politik tutukluların bu savaşımı, halkımızın faşist cuntaya olan nefretinin açık bir ifadesi oldu.

Cuntacı generaller cezaevlerindeki baskıları olduğu gibi, beş tutuklunun ölümüyle ve yüzlercesinin komaya girmesiyle sonuçlanan bu soylu direnişi de halktan gizlemeye çalışıyorlar. Birçok kentte ve ülke dışında yükselen politik tutuklularla dayanışma eylemlerinin daha da genişlemesini önlemek istiyorlar.

Ne ki, özünde halkın direniş eğilimini yansıtan cezaevlerindeki uzun süreli açlık grevi, ötekî geniş güçlerin cuntaya karşı daha kesin tutum alma eğilimini güçlendiriyor. Şimdiye kadar yalanlanmayan yeni bir gelişme oldu. Çanakkale'de tutuklu bulunan AP'li ve CHP'li politikacıların ortak bir bildiri yayınlayarak cunta rejimini sert bir biçimde protesto ettikleri açıklandı. Toplumun ezici çoğunluğunun cuntanın yanında olmadığı gerçeği bir kere daha tüm dünyanın gözleri önüne serildi.

Faşist cunta tüm karşıtları üzerindeki saldırılarını yoğunlaştırarak sürdürüyor. Direnen politik tutuklular üzerinde en barbarca baskıları uyguluyor. Aileleriyle görüştürülmeleri de yasaklanan binlerce tutuklu hücrelere atılıyor. Yakınları üzerinde terör estiriliyor. DİSK Genel Başkanı Baştürk hücreye atıldı. Hakkında yeni uydurma davalar açılıyor. Barış Derneği yöneticileri ağır hapis cezalarına mahkum edilmek üzere. Türkiye Kürdistan'ında köyler, kasabalar askeri işgal altında tutuluyor, Kürt yurttaşlarımıza en ağır işkenceler uygulanıyor. Cunta, kendisini eleştiren yazılar yayınladığı için Tercüman gazetesini de kapattı. Onun tüm baskılarının ardında yatan, ne pahasına olursa olsun Amerikan emperyalizminin kendisine yüklediği barış ve yumuşama düşmanı uğursuz görevleri yerine getirme çabasıdır. Görülmedik ölçüde derinleşen ekonomik bunalımın yükünü bir avuç işbirlikçi tekelin yararına zorla geniş halk yığınlarının sırtına yıkma isteğidir. Barış ve demokrasi düşmanı, halk düşmanı cuntanın zorbalıktan başka tutunacağı dal kal-

▶Arkası 13. sayfada

Düşman içerdedir

"Irak ve İran bizim arka bahçemizdir, buradaki gelişmeler güvenliğimizi tehdit ediyor", "İran'daki 13 milyon Türk'ü unutmuyoruz", "Kerkük civarındaki Türk ahaliyi iki tarafın gözü dönmüş hırsı arasında kendi haline nasıl bırakabiliriz?", "Ermeni terörünün ardında Kürt sorunu yatıyor". Tekelci basında 12 Eylül'den bu yana tırmandırılan şovenist propagandanın son dönemde yukardaki örneklerde görüldüğü gibi açık saldırgan, yayılmacı bir düzeye varması, cuntanın bölgede yeni bir savaş çıkarmasının pratik bir sorun durumuna geldiğini gösteriyor. Tekelci basın bilinçli olarak halkı savaşa hazırlıyor. Cuntanın Pentagon planları doğrultusunda İran, Irak ya da Suriye'nin topraklarında girişeceği askersel bir hareketi, Kürt ulusal hareketine karşı başvuracağı yeni bir saldırıyı haklı, zorunlu gibi göstermek için çalışılıyor. Bunun sözde ulusal çıkarlar gereği olduğu görüşü yayılıyor.

Oysa, cuntanın bölgede girişeceği her askersel hareket haksız, saldırgan ulusal çıkarlara ters bir karakter taşıyacaktır. Amerikan emperyalizminin bölgedeki çıkarları ve yalnızca bir avuç işbirlikçi tekelci, militarist kliğin, asalak ve vurguncunun çıkarı için yürütülecektir.

TKP'nin çok uzun bir süredir yaptığı uyarıların ne denli doğru olduğu şimdi daha açık ortaya çıkıyor. Çok ciddi bir tehlike söz konusudur. Tüm yurtseverler faşist cuntanın bölgede girişeceği bir savaş serüvenini önlemek için vargücleriyle çaba harcamalıdırlar. Böylesi bir savaş ancak onun ardındaki gerçek çıkarlar halka çok iyi gösterilirse, onun ulusal duygularının çarpıtılması önlenebilirse engellenebilir. Eğer halk savaşın kendisine daha büyük felaketler, bir avuç asalağa ise yeni büyük kârlar getireceğini, Amerikan hegemonyasının daha da artacağı gerçeğini kavrarsa, hiçbir general orduyu haksız bir savaşa süremez. Düşman dışarda değil, içerdedir. Ankara'daki, ülkeyi Amerikan emperyalistlerine satan faşist cuntadır.

PARTİ YAŞAMI

Tartışmada ilkelerimiz

●Elif TOROSLU

Türkiye Komünist Partisi örgütleri, 10 Eylül'ü, partinin kuruluş yıldönümünü, uluslararası durumu, Türkiye'nin sosyal-ekonomik yapısını, devrimin strateji ve taktiğini, devrime yaklaşma yolunu, TKP'nin ve Türkiye işçi sınıfının savaş deneylerini ve partinin önünde duran görev ve sorunları tartışarak karşılıyorlar. Tüm parti örgütleri, komünistler, TKP'nin politikasının saptanmasına ve son yılların deneylerinden gereken derslerin çıkartılmasına katkıda bulunmak için çalışıyorlar.

Görev, tartışmayı en canlı, en yapıcı ve partiyi güçlendirici bir biçimde yürütmektir. Sorun, teorik bilgi ve genellemeyle partinin deneylerini birleştirmektir. İşte, tezlerin tartışılmasında tutulacak ana halka budur.

Açıktır ki, tartışmaya katılanların teorik düzeyleri arasında farklar vardır. Kimi yoldaş, kendisini, çapını aşan bir görevle karşı karşıyaymış gibi hissedebilir. Bu, doğru değildir. Herkes tezlerdeki her sorunla ilgili olarak tam bir görüş belirtecek, eksik ve yanlışları tam ortaya koyacak, teorik katkıda bulunacak durumda olmayabilir. Ne ki, teorinin sınandığı yer, pratiktir. Partinin, parti örgütlerinin, tek tek komünistlerin savaş pratiğidir. Bu nedenle her yoldaş, kendi politik savaş deneyiminden çıkardığı derslerden yola çıkarak, tartışmaya sunulan teorik genellemelerin ne kadar doğru, tam olduğunu ölçebilir. Bu, teorik genellemelerin parti tarafından daha da netleştirilmesine katkıda bulunabilir. Öte yandan tartışılan konuların büyük çoğunluğu, can alıcı önemdeki somut sorunlarla, pratik çalışmayla ilgilidir. Yığınlar arasındaki çalışmalar, yığın örgütlerindeki çalışmalar, eylem ve cephe birliği, parti içi yaşam vb. gibi bir dizi sorun, her yoldaşın kendi teorik ve pratik katkısını yapabileceği ve yapmak zorunda olduğu sorunlardır. Üstelik teorik bilgi, ulaşılmaz bir şey değildir. Şimdiki tartışma, bir bütün olarak partinin teorik düzeyinin yükselmesi için önemli bir kaldıraç niteliğindedir.

"Ya doğru olmayan, yanlış, eksik görüşler savunursam?" Bu endişenin izleri, tezlerin tartışılmasını gölgelememelidir. Bu, işi, "daha iyi bilenlere bırakmak" tembelliğidir. Parti ilk kez böylesine geniş çaplı bir tartışma açıyor. Bu nedenle böylesi bir endişe anlaşılır bir şeydir, ama hiç kimse bunun doğru bir endişe olduğunu öne süremez. Eksik-yanlış, görüşlerimizi dile getirmekten korkmamalıyız. Çünkü bu, doğruları daha iyi kavramamıza yardım edecektir. Parti, kollektif tartışmanın sonuçlarını ortaya koyduğu zaman, eksikliklerimizi ve yanlışlarımızı da görme olanağına kavuşacağız.

Parti, tartışmayı, "kim doğru görüşler savunuyor- kim yanlış ve aksak fikirler öne sürüyor"u saptamak için açmadı. Bu tartışmanın amacı, doğruların, parti politikasının ve görevlerin kollektif çaba sonucu oluşturulmasını iyileştirmektir. Lenin'in dediği gibi, "eğer gerçekten ve ciddi olarak demokratik merkeziyetçiliği uygulamak istiyorsak,.. bu sorunları tartışmak zorundayız..." (Toplu Yapıtlar, c.10,s.380, İng.) Demek ki, tartışmamız, partinin ideolojik-politik örgütsel birliğini pekiştirmek amacını taşıyor. Kendilerinin aktif katılımıyla oluşturulan parti hattına, tüm komünistlerin gönüllü uyması sonucuna ulaşmaya hizmet ediyor.

Ne ki, söz konusu tartışma, yalnızca yurt ve dünya koşulları üzerine partinin politik-ideolojik birliğini sağlamakla yetinemez. Amaç bu koşulların devrimci yoldan değiştirilmesi savaşımının, partinin strateji ve taktiğinin netleştirilmesi, iyileştirilmesi, ayrıntılandırılmasıdır. Bu da, geçmiş dönemin politik deneylerinin eleştirel bir gözle değerlendirilmesini zorunlu kılıyor. Burada ana yöntem, herkesin ve her parti örgütünün savaşımın her alanındaki olumlu-olumsuz deneylerini çıkartması, tartışmayı bunların ışığında yapması ve sonuçları partiye ulaştırmasıdır. Öte yandan biz, eksikliklerimizi ve hatalarımızı ortaya koymaktan korkmuyoruz. Lenin'in dediği gibi, bir komünist partisinin

▶Arkası 12. sayfada

Partinin gücü

●Veli GÜÇLÜ - ANKARA

Partimiz, işçilerin emekçilerin arasında durup dinlenmeden çalışıyor. Bu çetin uğraş komünistleri sık sık polis koğuşturmalarıyla, hapishanelerle, işkencelerle, ölümlerle karşı karşıya getiriyor. Ama tüm bunlar partimizin savaşımını durduramıyor.

Cunta ilimizde yoğun operasyonlara başladığında, ben partiye gireli bir yıl olmuştu. Bağlı olduğumuz parti örgütleri ağır darbeler yedi. Polis baskınları amansızca sürüyordu. Bu zor günlerde bizi ayakta tutan tek şey vardı: Partinin savaşımının her koşulda süreceğine güvenmek.

Zor günler geçirdik. Zaman zaman uykusuz, aç kaldık. Kimimiz günlerce, kömürlüklerde, odunluklarda saklandı. Bilincimizin bulandığı, moralimizin sarsıldığı günler de oldu. Fakat partimizin yığınlar içindeki saygınlığı, emekçilerin partimize duyduğu sempati bu zor dönemi atlatmamızda bize büyük yarar sağladı. Sempatizanlar, çalıştığımız legal örgütlerden tanıdığımız devrimciler, demokratlar, ilericiler bizleri gördüklerinde hemen yanımıza koşuyor, sarılıyor, para ve değişik yardımlarda bulunuyor ve "ne yapalım, söyleyin" dercesine gözlerimizin ta içine bakıyorlardı. Onların partiye duydukları saygı, besledikleri umut ve "ne yapalım" diyen bakışları bizim partiye daha sıkı sarılmamazı sağlıyor, güvenimizi tazeliyor, savaşım kararlılığımızı artırıyordu.

Operasyonlar bizi zayıflattı, saflarımızda yaralar açtı. Yığınlara yaklaşmak zorlaşıyordu. Derken geçmiş çalışmalarımızdaki kimi hatalarımız kadrolar arasında tartışılmaya başlandı. Tartışmalar şüphesiz gerekliydi. Ama amaç geçmişten çıkartacağımız dersleri, şimdi bizim için ivedi olanda, saflarımıza çeki düzen vermekte kullanmak olmalıydı. Oysa partinin zayıf anından yararlanmayı planlayan fraksiyoncular bu tartışmaları, hataları, parti birliğini bozmak için öne çıkarttılar. Giderek partiyi, onun örgütsel birliğini, programını tanımadılar ve çok sürmeden dışarda kalabilen örgütler içinde tartışmaları tabana doğru yaydılar. Bu tartışmalarda, partiye, parti yönetimine karaçalmak, parti üzerinde kuşku yaratmak, ortalığı ideolojik kargaşaya vermek öne çıkıyordu. Kısa bir süre sonra bu yıkıcı girişim saflarımızı keskin bir biçimde böldü. Tabii bu, yeni yeni toparlanmaya ve yaralarını sarmaya başlayan örgütlerimizi ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya bıraktı. Nitekim çok geçmeden polis saldırıya geçti.

Bu saldırı, büyük güçlüklerle korunabilmiş yoldaşlarımızı her gün polis tuzaklarıyla yüz yüze getirmeye başladı. Bu sefer, kimi parti üyeleri, en dinamik sempatizanlar fraksiyonculuğun, örgüt yıkıcılığının etkileri yüzünden partiden uzaklaşmaya başladılar.

Bizi bu saldırının etkilerinden yine yepyeni taze güçler korudu. Bu insanlar geçmiş çalışmalarımızda aktif rol almamışlardı. Biz de bu güçleri pek hesaba katmıyorduk. Peki bu güçleri partimize yaklaştıran neydi? Hem de bu son derece zor dönemde? Onları partimize yaklaştıran, cuntanın barbarlıkları ve halk düşmanı politikasıydı. Buna karşı partimizin sürdürdüğü amansız savaşımdı.

▶Arkası 13. sayfada

Yarın çok geç olacak

●Işık YENİCE

ABD yönetimi Cenevre'de SSCB ile sürdürdüğü stratejik ve Avrupa'daki orta menzilli nükleer silah görüşmelerinde uzlaşmaz tutumunu sürdürüyor. Yunanistan'ın Avrupa'daki nükleer silah görüşmelerinin altı ay uzatılması önerisine, ABD ve kimi NATO ülkelerinin verdiği olumsuz yanıt bunu bir kez daha ortaya koydu. ABD bir yandan Cenevre görüşmelerinin sonuçlarını beklemeden füze rampalarını hızla tamamlıyor. Öteyandan Cenevre'de bir anlaşmaya varmak olanağının artık kalmadığı görüşünü yaygınlaştırıyor. Tek çıkar yolun yeni füzeleri yerleştirerek "SSCB'yi bir anlaşmaya zorlamak" olduğunu öne sürüyor. Bu yolla sonbaharda yeni boyutlarda yükselecek ABD füzelerine karşı savaşımı gözden ve güçten düşürmeye çalışıyor. Ama sonbahar barış gösterilerine karşı sert polisiye önlemler almayı da ihmal etmiyor. Tüm bunlar ABD ve NATO başlarının, göstermek ve yaymak istediklerinin tam tersine, füze karşıtı hareketten ne ölçüde korktuklarını ortaya koyuyor. ABD füze yerleştirme planlarını barış güçlerinin birliği ve savaşımıyla önlemenin hâlâ olanaklı olduğunu gösteriyor.

Andropov yoldaş 27 Ağustosta, Cenevre görüşmelerinde yeni ABD füzelerinin yerleştirilmesini önleyecek bir anlaşmaya varmak için yeni ve çok önemli bir öneri yaptı. SSCB'nin Avrupa'da İngiltere ve Fransa'nın bulundurduğu kadar SS-20 füzesi bulundurmakla kalmayıp, sökülecek füzeleri tahrip etmeye de hazır olduğunu açıkladı. Böylece, Avrupa'dan geri çekilecek Sovyet füzelerinin, istendiği zaman geri taşınabileceği ve Türkiye de içinde Asya ülkelerini vurabileceği yolundaki ABD-NATO itirazı tümüyle geçersiz oluyor. Şimdi herşey ABD ve NATO'nun tutumuna bağlıdır. Andropov yoldaş Türkiye de içinde tüm NATO ülkelerini bu yeni öneriyle açılan olanağı Eylül ayında yeniden başlayacak görüşmelerde bir anlaşmaya varmak için değerlendirmeye çağırdı. Ve eğer tüm bunlara karşın ABD yeni füzeleri yerleştirecek olursa, SSCB'nin bozulan dengeyi yeniden kurmak için herşeyi yapacağını da bir kez daha önemle vurguladı.

Evet, SSCB askersel-stratejik dengenin bozulmasına izin vermeyecektir, veremez. Çünkü bu yalnız kendisinin ve diğer sosyalist ülkelerin güvenliği açısından zorunlu değildir. Tüm insanlığın yaşamı, nükleer bir savaşın önlenebilmesi herşeyden önce askersel-stratejik dengenin korunmasına bağlıdır. Çünkü ABD halen nükleer silahı ilk kullanan ülke olmayacağı sözünü bile vermemiştir. Çünkü Pentagon'un "sınırlı ve uzatılmış nükleer savaş" planları ortadadır. Ve ABD bunları uygulamak için askersel-stratejik dengenin kendinden yana değişeceği bir anı kollamaktadır. Çünkü ABD yönetimi sosyalist ülkelerle barış içinde birarada yaşamak yerine, sosyalist ülkeleri nükleer bombalarla yok etmek düşü peşindedir. Böyle bir serüvene şimdiye kadar kalkışmadıysa, bunun tek nedeni askersel-stratejik bir dengenin varlığıdır. SSCB'nin bunu sağlama ve koruma başarısıdır.

ABD Savunma Bakan Yardımcısı R.Perle "Ben Sovyetlerin ABD'ye nükleer silahlarla saldıracağı kaygısını taşımıyorum. Benim için sorun" diyor, "bir ABD Başkanının" Sovyetlerin nükleer gücünden çekindiği için "krizlerde eyleme geçilemeyeceği duygusuna kapılmasıdır". Bu çok açık bir itiraftır. Eğer ABD'nin askersel üstünlük kurmasına izin verilirse, artık onun tüm yerel çatışmalara ve ülkelerin içişlerine silahlı karışmalarda bulunmakta en ufak korkusu kalmayacaktır.

ABD ve NATO başları Sovyetlerin dengenin bozulmasına izin vermeyeceğini çok iyi bildikleri için "Sovyetler silahlanma yarışına karşıysa, yeni ABD füzelerine karşı önlem almamalıdır" demagojisini yapıyorlar. Barış güçlerini bu yolla bölmeye çalışıyorlar. Barış hareketinin önü alınamayan gelişmesini, Sovyetler Birliğinin barıştan yana dürüst tutumuna karşı barış hareketinde sempatinin artmasını, ABD ve NATO, yalan, kandırma ve demagoji kampanyasını daha da artırarak önlemeye çalışacaktır.

Yalan ve hedef şaşırtma kampanyasının perdesi arkasında tüm hızıyla süren füze yerleştirme çabalarını önlemenin tek yolu füze karşıtı hareketi enine boyuna daha da güçlendirmek, Amerikan demagojilerini açığa çıkarmaktır. Batı Avrupa'daki Türkiye'li ilerici, demokrat, devrimci güçlere düşen görev, sonbahardaki füze karşıtı savaşıma tüm güçleriyle katılmak, en geniş güçleri eylemlere katmak için çalışmaktır.

Yeni Savaş Planları

Pentagon'un, NATO ülkelerine dayatmak üzere hazırladığı "Hava-Kara Savaşı 2000" adlı yeni planı, B. Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilme-

▶Arkası 12. sayfada

YAŞAYAN SOSYALİZM

Herşey halkın mutluluğu,genliği için

Sosyalizmde toplumsal üretim, tüm halkın maddi ve kültürel gereksinimlerinin karşılanması, halkın refah düzeyinin giderek artırılması amacıyla, varolan tüm ekonomik potansiyelin bu amaca yönelik bir şekilde kullanılmasını gerçekleştirebilmek üzere planlanır.

Emperyalizmin tüm karşı propagandasına ve çarpıtmalarına karşın, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerde toplumsal üretimde gerçekleştirilen olağanüstü gelişmeyi aşağıdaki veriler somut bir biçimde ortaya koymaya yetecektir:

Toplumsal üretimdeki artışın en önemli göstergesi olan, kişi başına düşen ulusal gelirdeki artışı ele alalım. 1970 yılına oranla kişi başına ulusal gelirdeki artış, SSCB'de 1980 yılında %48, DAC'de aynı yıl %62 ve Çekoslovakya'da %47 dir. Öte yandan emperyalist ülkelere bakıldığında, aynı yıllarda bu sayılar ABD için %25, FAC'de %30 ve İngiltere'de %16 olmuştur.

SSCB'de ulusal gelirin %80'i tüketime ve doğrudan halkın refah düzeyinin artırılmasına ayrılıyor. Daha ziyade sosyal harcamalara ayrılan toplumsal tüketim fonları her 10 yılda iki kat artırılıyor.

Önemli yiyecek maddeleri tüketimi açısından bugün Sovyetler Birliği tüm dünya ülkeleri arasında ilk sıralarda yer alıyor. Örneğin, kişi başına süt tüketiminde SSCB bugün yılda kişi başına 314 litre süt tüketimiyle, kişi başına 214 litre süt tüketen ABD'nin de önünde geliyor. 1950 yılında bu sayı sadece 174 litre iken, bugün iki katına çıkmıştır. Öte yandan kişi başına tüketilen meyva ve sebze miktarının da son 30 yılda iki kat arttığı bildiriliyor. Giyecek maddelerine gelince, bu alanda örneğin, 30 yıl önce kişi başına 15 metre bez ve bir çift ayakkabı düşerken bu sayı 1980 yılında 34,6 metre beze ve üç çift ayakkabıya çıkmıştır.

Kültürel gelişmenin bir göstergesi olarak radyo ve TV kullanımına bakıldığında, Sovyetler Birliği'nde 1960 yılında her 8 kişiye bir radyo ve her 50 kişiye bir TV düşerken, 1981 de bu sayılar iki katına çıkarak, her dört kişiye bir radyo ve TV düşmektedir.

Öte yandan Batılı 'Sovyetolog'ların SSCB'nde sözde değişik halk kesimleri arasında farklılaşmanın büyüdüğü iddialarının çürüklüğünü, tersine farklılıkların giderek ortadan kalkmakta olduğu gerçeğini de toplumsal tüketim fonlarının hızla artırılmasının yanısıra şu birkaç sayı açıkça gösteriyor: Bugün en düşük ücret alan %10'un ücretleri, en yüksek ücret alan %10'un ücretlerinin dörtte biri kadardır. Ve bu sayı 20 yıl önce seklzde bir iken, yirmi yılda aradaki fark yarı yarıya kapatılmıştır. Halkın değişik kesimleri arasındaki farklılığın sadece ekonomik alanda değil, kültürel ve eğitsel alanlarda da giderilmesi için yoğun çaba harcanmaktadır.

LENİN KÖŞESİ

"İki Taktik"den

Lenin'in 1905 devrim günlerinde yazdığı "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği" adlı kitabı, sosyalizm, devrim ve demokrasi konularına açıklık getiren, aralarındaki ilişkiyi durulaştıran bir başeserdir. Bu kitaptaki zengin strateji ve taktik ilkeleri bugün de değerini koruyor, yol gösteriyor. O günden bu güne sağ ve "sol" oportünizm her ortaya çıkışında bu kitapla hesaplaşmak zorunda kalmıştır.

Sağ oportünizm, demokrasi için savaşta kayıtsız bir tutum takınmak, olayların peşinden gitmek, reformist görüşlere bel bağlamak geleceği gelecek düşmanlarının kurmasını beklemek gibi biçimlerle ortaya çıkıyor. "Sol" ise demokrasinin proletarya için önemini vurgulayan Lenin'in öğütlerini bir yana bırakıyor, yerinde sayarak koşuyor. Sonuçta sağın varlığından bir milim öteye geçemiyor. Oysa Lenin İki Taktik'te artık herkesin bildiği şu gerçeği dile getirir: "Sosyalizme politik demokrasiyi bir kenara bırakıp başka bir yoldan varmak isteyen, kaçınılmaz olarak hem ekonomik hem politik bakımdan tutarsız ve gerici sonuçlara varır" (Lenin "İki Taktik" TKP yayınları, s.12).

Menşevikleri kıyasıya eleştiren Lenin burjuva devriminin kapsamını proletarya açısından şöyle değerlendiriyor: "Burjuva devriminin proletarya nın çıkarlarına hiç uymadığı görüşü basbayağı bir saçmadır. Bu saçma görüş bizi ya dedelerimiz zamanındaki eski Narodnik'ler teorisine, burjuva devrimi proletaryanın çıkarlarıyla çatıştığı için burjuva politik özgürlüğü bizim nemize gerek diyen görüşe götürür, ya da proletaryanın burjuva politikasına, burjuva devrimine, burjuva parlamentarizmine her ne biçimde olursa olsun katılmasına karşı çıkan anarşizme vardırır" (agy. s.29).

Lenin'in aşağıda aktaracağımız sözleri ise bizi reformist görüşlere karşı uyarıyor: "... burjuva demokrasisine yönelik zorunlu oluşumların reformlarla değil devrimci yolla gerçekleşmesi işçi sınıfının yararınadır". Burada kastedilen reformist görüşler, günümüze uyarlarsak, cuntanın kendi kendine yıkılıp gitmesi, cunta eliyle demokrasiye geçme, ya da cuntayla burjuva partileri arasındaki kavgaya bel bağlama türünden görüşlerdir. Lenin evrimci yolların tehlikesine şöyle dikkati çekiyor: "Çünkü reformlar yolu askıda bırakma, oyalama, ulusal organizmanın çürüyen parçalarının işkence ağrıları içinde ölmesi yoludur. Bu çürüyüşte herkesten önce ve herkesten çok acı çekecek olan proletarya ile köylülerdir. Devrimci yol en hızlı ve proletarya için en az acılı ameliyat yolu, çürümüş parçaların kesilip atılması yolu, kokusu havayı zehirleyen monarşiye ve onun iğrenç kokuşmuş kurumlarına karşı en az ödün verme, en az uslu davranma yoludur" (agy. s.31).

Yurtdışındaki sanatçılara düşen görev

●Doğan DİNÇ

Bugün dünyanın dört bucağında, hemen her ülkede, Türkiyeli yazarlar, şairler, ressamlar, heykeltraşlar, tiyatro ve sinema sanatçıları, müzisyenler yaşıyor. Çok sayıda sanatçı 12 Eylül sonrası ülkeden ayrılmak zorunda kaldı ve şimdi sürgün koşullarında çalışmalarını sürdürüyor. Denilebilir ki, yurtsever sanatçılar bugün cunta koşullarında, dün olduğundan daha çok halkı aydınlatma göreviyle yükümlüdürler ve bu görevlerini kendilerine yaraşır bir biçimde yerine getirebilmek için savaşıyorlar. Kuşku yok sürgün yaşamı çok sayıda olanaksızlık demektir. Sanatçının en başta gereksinim duyduğu şey, halkın içinde olmak, sürgün koşullarında en büyük eksiklik olarak duruyor. Öte yandan politik dağınıklık da sanatçılarımızın karşısında bir başka engeldir. Tüm bu engellere karşın yurtsever sanatçılar bugün politik niteliği daha da ağır basan bir çaba içindedirler. Öyle ki geçmişte onları çok uğraştıran sanat anlayışları konusundaki görüş ayrılıkları, bugün faşist cuntanın alaşağı edilmesi ve dünya barışı için savaş ortak görüşü karşısında epeyce gerilemiştir.

Politik dağınıklık nasıl alt edilebilir? Sol güçlerin, demokrasi güçlerinin birliği yolunda içtenlikle yürütülen çalışmaların sonuçlanmasıyla. Sanatçıların da önündeki temel görevlerden biri, eğer onların da önünde bir engel olarak bu ayrılıklar duruyorsa -ki duruyor- bu çabaya katkıda bulunmaktır. Hangi politik görüşte olursak olalım, sanatın ve bugünkü güncel görevlerle koşullanan yapıtlarımızın yönlendiriciliği ve yaratacağı olumlu hava, birlik çabalarına büyük bir katkı olmaz mı? Ortaklaşa düzenlenecek ve hiç bir politik ayrılığın engel olamayacağı gösteriler, sergiler, görüş alışverişleri, dahası ortak demokratik sanat kurumları, kuruluşları yolumuzu açmaz mı?

Biz bu soruya olumlu yanıt verilmesi gerektiği kanısındayız. Böylesi örnekler ya da bu yönde çabalar bizi sevindiriyor.

Haydi görev başına!

12 Eylül zorbalığı üçüncü yılını dolduruyor. Cuntanın halk düşmanı yüzü ortaya daha bir açıklıkla çıktı bu üç yılda. Artık sansür altındaki burjuva basını bile cuntadan yakınıyor. Emperyalist ülkelerin basın yayın organları bile demokratik kamuoyunun baskısı karşısında gerilemek zorunda kaldılar. Örneğin 15 Ağustos 1983 günlü "The Times" başyazısında şöyle yazdı: "Öyle görünüyor ki, generallerin planladıkları, demokrasiye geçiş değil, tersine süregelen askersel rejime meşruluk kazandırmaktır".

Ülkede ve dünyada cuntanın maskesinin indirilmesi demokrasi güçlerinin yılmadan yürüttükleri savaşımla oldu. Batı Avrupa'da demokratik kamuoyunun uyarılmasında, emperyalist hükümetlerin zor durumda bırakılmalarında Türkiyeli yürtseverlerin katkısı büyük olmuştur.

Şimdi Batı Avrupa'daki politik göçmen örgütleri, işçi dernekleri, demokratik kuruluşlar 12 Eylül'ün üçüncü yılında yığınsal bir eylemle hem cuntaya karşı savaşımı yükseltmeyi, ülke içindeki demokrasi güçlerine yardım etmeyi, hem de demokrasi güçlerinin birliği, ortak savaşımı yolunda yeni bir adım atmayı öne koyuyorlar.

10 Eylül'de yapılacak yığınsal gösteri için biraraya gelen yirmi örgüt, uluslararası planda emperyalizmin savaş kışkırtıcılığının bir parçası olarak, ABD'nin Ortadoğudaki mevzilerini daha da genişletmek için tehdit, şantaj ve yayılma aracı olarak kullandığı faşist generaller çetesinin bölgedeki savaş kışkırtıcılığına karşı çıkıyor ve askersel faşist diktatörlüğün yıkılması çağrısında bulunuyorlar. Böylesi bir protesto gösterisi için biraraya gelen güçleri destekliyoruz.

Federal Almanya'da ASKERİ FAŞİST CUNTAYI PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ

Tarih: 10 Eylül Cumartesi
Kent: Köln
Toplanma yeri: Ebertplatz (Theodar-Heuss-Ring)
Saat: 10.30
Miting yeri: Neumarkt

Katılan örgütler

Avrupa Dev-Genç, ATIF, BİRKOM (Devrimci İşçi, Serxwebun, İşçinin Sesi, Kıvılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş) **DİB-FAK, FİDEF, İşçi Gerçeği, Kawa, KKDK -Federasyon-, KOÇ-KAK, KOMKAR, Partizan, Proleter Dayanışma, Tekoşin taraftarları.** Platform dışı yürüyüşe katılanlar: **DDIF, Denge KOMAL, Gerçek, KKDK, KHE, Kurtuluş, Devrimci Kurtuluş.**

Bundan sonra

24 yaşında, esnaf bir gencim. İhbar üzerine Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığınca gözaltına alındım. Siyasi şubeye bağlı ekipler beni işyerimden alıp karakola götürdüler. Üç gün nezarette kaldım. Burada adi suçlularla birlikte siyasiler de vardı.

Üçüncü gün akşam saatlerinde polisler bizi ekip arabasına bindirip Seyrantepe'ye doğru götürmeye başladılar. Biraz gittikten sonra içimizden biri polislere "bizi nereye götürüyorsunuz" diye sordu. Hep birlikte gülmeye başladılar. İçlerinden biri, "Senin bir şeyin yok, sen ucuz kurtuldun, seni 'disko'ya götürmeyeceğiz. Fakat bunlar yandılar. Elimizden çekecekleri var!" dedi. Ne olduğunu, nereye götürüldüğümüzü anlamamıştım. Korkuyordum. Vücudumdan soğuk bir ter boşandı. Sonra gözaltı süresince kalacağımız binaya vardık.

Birkaç gün gözaltında kaldıktan sonra 'disko'nun ne olduğunu öğrendim. Gözaltında çok sayıda tutuklu vardı. Bu tutuklular bana polislerin 'disko' dedikleri yerin işkence yapılan yer olduğunu anlattılar. Buradaki tutukluların bazıları 'disko'ya götürülüp getirilmişlerdi. Bir kısmı da benim gibi sıra bekliyordu.

Sonra sıramız geldi. Bizi gözlerimiz bağlı olarak alıp götürdüler. Gerçekten 'disko' dedikleri yer korkunç bir yerdi. Her türlü insanlık dışı (elektrik verme, kum torbası ile dövme, falaka, cop, sürekli dayak, uykusuz bırakma, hareket ettirmeme, sürekli en adi hakaret, günlerce aç bırakma, tek ayak üzerinde durdurma, çırılçıplak soyup dövme vs. vs.) işkenceler yapılıyordu. Bunlardan birçoğu 28 gün boyunca bana da yapıldı. Sonunda polis bildiği gibi ifademi yazdı. Gözlerim kapalı olarak zorla imzalattılar. Sonra da gözaltı için ilk getirildiğim binaya geri getirdiler. Burada 7 gün kaldıktan sonra kendime geldim. Birkaç gün sonra da mahkemeye çıkardılar. Mahkeme beni polisin zorla imzalattırdığı ifadeye dayanarak tutukladı.

Tutuklandıktan sonra dillere destan Diyarbakır askeri cezaevine götürüldüm. Açıkçası görmeden önce ben bu kadar kötü, insanlara sürekli işkence yapılan bir cezaevi olacağına inanmıyordum. Fakat içeri girer girmez fikrim değişti.

Kapıdan girer girmez kendimi birden 20 asker arasında buldum. Yanlarında da "co" diye çağırdıkları bir kurt köpeği vardı. Beni kahkahalar atarak dövmeye başladılar. Çırıl çıplak soydular. Hücrelerin (dört katlı, her sırada 8 veya 10 hücre var) önündeki dört bir tarafı düz duvar olan koridora boklu su döktürerek süründürdüler. Sonra beni koşturup köpeği arkamdan saldılar. O anı anlatmak çok zor. Köpek saldırdıkça askerler kahkahadan kırılıyorlardı. Bıkınca bir müddet sopa ile dövdüler, daha sonra da falakaya yatırdılar. Ellerimi somun gibi ettiler. En son olarak üzerime birkaç bidon su döküp alt katta bir hücreye koydular. Tüm tutuklulara ilk geldiklerinde yapılan işkence bitmiş, şimdi hücredeki işkence başlamıştı. Hücrede kaldığım 23 gün boyunca altmışa yakın marş, "andımız" ve "gençliğe hitabe"yi ezberlettiler. 24. gün koğuşa gönderdiler.

Koğuşlar tıklım tıklım doluydu. Bir yatakta üç-dört kişi yatıyordu. Burada dokuz aya yakın kaldım. Diyarbakır askeri cezaevinde olup bitenleri anlatmak bu yazıya sığmaz.Fakat kısaca şunu söylemek istiyorum ki, bu cezaevi cezaevi olmaktan çıkmıştır. Tamamen işkencehanedir. Bu cezaevinde tutulanların hiçbirinin yaşam güvencesi yoktur. Uygulamaların hepsi keyfidir. Amaç buradaki devrimcileri sindirmek, hiçbirinin dışarıya sağlam çıkmamasını sağlamaktır.

İşkencede çözülmeyen tutuklular bu cezaevinde tekrar sorguya alınmaktadır. En adi işkencelere tabi tutulmaktadır. Bu cezaevinde yüzlerce insanın öldürüldüğü söylenmektedir. Artık bu cezaevine de 'disko' denilmektedir.

Mahkemeye çıktım. Yapılan araştırma sonucu suçsuz olduğum anlaşıldı. Serbest bırakıldım. Bu olup bitenler başımdan geçmeden önce sıradan bir vatandaş, yurtsever bir insandım. Ama artık örgütlü savaşıma inanıyorum. Emekçi insanlar bu adi işkencelere layık değildir. Bundan sonra kişisel olarak üzerime düşeni yapacağım.

F.T.

10 Eylül'ün hatırlattıkları

●Süheylâ BAKIR-BURSA

Aradan bir yıl geçti. O zamana göre koşullarımız oldukça değişik. Herşeyden önce parti ilişkilerimiz rayına oturmuş, parti yaşamımız günün koşullarının gerektirdiği ölçülerde düzenli sürüyor. Cunta karşıtı faaliyetimiz çok daha örgütlü yürütülüyor. Bir yıl önce bugünkü durumumuzu düşlüyorduk. Bugünkü amacımız ise en mükemmel savaşımı örgütleyip yürütmektir. Yani, komünistin savaşını hiç bir koşul, hiç bir engel durduramaz. Bunun doğruluğunun kanıtı olacak bir deneyimi aktarmak istiyorum.

Yıl 1982, Eylül ayı. 10 Eylül sabahı işe gitmek için durakta otobüs bekliyorum. Herkes yere bakıyor. Yerde rengarenk kağıtlar, kağıtlarda belgiler..."TKP 62 YAŞINDA!", "TKP YAŞIYOR, SAVAŞIYOR!", KAHROLSUN CUNTA!"

Yüreğimde 10 Eylül'ün coşkusuyla işyerime ulaşıyorum. Sevinç duygularımı bastırarak, dikkatli bir ifade ile gördüklerimi anlatıyorum. Sevincimi dile getiremediğim için üzülüyorum, ama yapılması gerekeni yaptığımı da çok iyi biliyorum.

Anlattıklarıma insanlar değişik tepkiler gösteriyor. Bazıları ilgisiz kalıyor. Bazıları küfrediyor. Bir kaç kişi ise, "Helal olsun adamlara. Bunca baskıya rağmen yılmadılar"diyor.

Sonra 10 Eylül günü yaptıklarımı kendi kendime soruyorum. Böyle davranmakla ne kazandım? Şu yanıtları buldum:

1- Duraktaki eylemin daha çok kişilerce duyulmasını sağladım.

2- Beni dinleyenler 10 Eylül 'ün anlamını öğrendiler.

3- Komünistlerin cuntaya rağmen savaşacaklarına tanık oldular.

4- Anlattıklarıma gösterdikleri tepkilerle çevremdekileri daha iyi tanıma olanağım oldu.

Demek ki, ben de partimizin 62. kuruluş yıldönümünde kendi çapımda eylem yaptım. Oysa bana verilen görev kendimi gizlemek ve geçindirmekti. Gizlenmem bunları yapmama engel olabilir miydi?

Elbette değil!

Deneyimlerim bana gösterdi ki, biz komünistler önce çevresindeki insanları iyi tanımalı, insanların niteliklerine göre, her bir kişi için hedef saptamalı, kiminle neyi, nerede, nereye kadar konuşabileceğimizi iyice tartmalı, ölçüp biçmeliyiz.

Böylesi bir yolda yürürken kullandığımız yöntemler yaratıcılığımızın eserleri olmalı. Örneğin bugünün koşullarında biz, kimine göre kendi halinde sıradan bir devrimci, kimine göre yürekli bir yardımsever, kimine göre işini iyi yapan iyi bir insan olarak görünebilmeliyiz. Cuntanın baskı ve terörüne, sürekli izlemelerine rağmen partinin yığınları saran ağları ancak böylece, ilmik ilmik örülebilir.

Kemal Altun'un ölümü

Emperyalizm ve faşizm elbirliğiyle halkımızın bir evladının daha canını aldılar. Kemal Altun 23 yaşında gencecik bir yurtseverdi. Batı Berlin İdare mahkemesinin altıncı katından atlayarak öldü. Mahkeme K.Altun'u yurtsever kanına doymayan cuntaya teslim etmeye hazırlanıyordu.

Altun'un ölümü, cuntanın polisinin, savcılarının, mahkeme ve zindanlarının insanlık düşmanı yüzünü, faşizmin barbar yüzünü tüm dünyaya gösterdi. Şimdi F.Alman kamuoyu, gerici Bonn ve B.Berlin yönetimlerinin cuntayı desteklerken ne büyük bir insanlık suçu işlediklerini daha iyi görüyor.

Birleşik halk asla yenilmez

●B.GÜNER

11 Eylül. Şili'de emperyalizmin iç gericilikle elbirliği yapıp kanlı bir devirmeyle erke el koymasının ve halka zorbalıkla faşizmi dayatmasının 10.yılı. Atılım dizgiye girerken, Şili'de halk, sokaklarda 10 yıl önce olduğu gibi, yeniden "birleşik halk asla yenilmez!" belgisiyle gösteriler yapıyor, yeni bir ulusal protesto eylemine hazırlanıyordu. Ve Şili Komünist Partisi (ŞKP) MK Genel Sekreteri Luis Corvalan, İspanya' da yayınlanan "El Pais" dergisine verdiği demeçte, partisinin görüşünü yineliyordu: "Diktatörlük yıkılmadan, Şili'de demokrasi kurulamaz".

Bugün Şili'de antifaşist savaşımın yeni bir aşaması yaşanıyor. 1973'de Pinoşet'i, politikasını, baskılarını onaylayan kimi burjuva kesimler, şimdi karşı tarafa, muhalefet saflarına geçtiler. Ülkedeki politik güçler ilişkisi, hızla değişiyor. Son aylardaki eylemlere milyonlarca emekçi katıldı. Son derece değişik eylem biçimleri birarada kullanılıyor. Ne ki, Şili komünistleri, rejime son darbeyi vurabilmek için henüz tüm muhalefet güçleri arasında kesin bir birliğin sağlanmadığını ve sol partilerin eylem birliğinin yetersiz olduğunu belirtiyorlar. Muhalefet güçleri içinde "burjuva-reformist" ve "halkın demokratik muhalefeti" olmak üzere iki akımın bulunduğunu saptıyorlar.

Burjuva reformist muhalefetin başını, şu anda muhalefetin en güçlü partisi gözüken Hiristiyan Demokrat Parti (HDP) çekiyor. Bu parti, sol partiler gibi ağır koğuşturmalara uğramadığı için, yığın örgütlerindeki konumlarını rahatlıkla güçlendirebildi. HDP, Şili'de "sosyal bir patlamayı önlemek" için diktatörlüğün derhal çekilmesini ve demokrasiye geçilmesini savunuyor. "Biz, barışçı yol yanlısıyız" diyor. Demokrasiye geçmenin yolu olarak, bir toplumsal uzlaşmanın, özellikle de patronlar ile işçilerin barışmasının sağlanmasını savunuyor. HDP, muhalefet hareketinin radikal konumlara kaymasını önlemek için, "kaba kuvvet yanlısı" diye karalamaya çalıştığı sol güçleri, en başta da ŞKP'yi yalıtlamaya çabalıyor.

HDP, bu amaçla, burjuva reformist güçlerle ve sosyal demokratlarla "ulusal gelişme projesi" anlamına gelen PRODEN adlı bir blok oluşturdu. Sol Hiristiyanlar ve Birleşik Halk Eylemi Hareketi (MAPU) partileri, çağrılmalarına karşın, komünist partisi dıştalanıyor diye bu bloka katılmayı redettiler. Merkez sağ nitelik taşıyan PRODEN, yürütmenin en kısa zamanda bir cuntaya devredilmesini, bu cuntanın ise derhal seçimlere gitmesini savunuyor. PRODEN, ulusal protesto eylemlerini destekliyor.

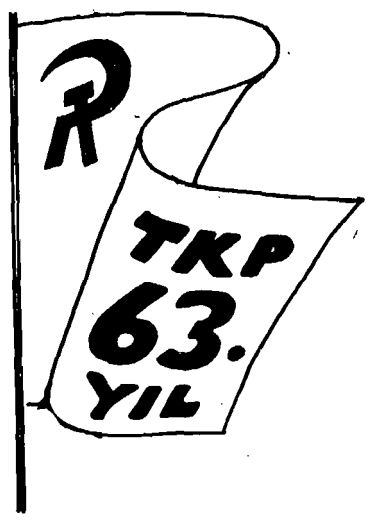
Pinoşet, halkın barışçı gösterilerine zorbalıkla saldırmayı sürdürüyor. Son zamanlarda öldürülen 27 kişinin 20'si, gösterilere katılanlardan değil, yoldan geçenlerden. Dördü, küçük çocuk. Ağır hasta çocuğuna ilaç almak için beyaz bayrakla askerlere yanaşan bir babanın göğüsünden vurulması, din adamlarının en ağır işkencelerden geçirilmesi üzerine Şili başpiskoposu şu açıklamayı yaptı: "Şili'de açık savaş hali var." "Silahlı kuvvetlerin subayları ve yurtseverleri" imzalı bir bildiride hükümetin ve ordunun başındakilerin derhal değiştirilmesinin istenmesi, askeri birliklerin ilk üç ulusal protesto eyleminde halka saldırmaktan kaçınmaları üzerine, orduda da baskılar artırıldı. Emir dinlemeyen, yani halka baskı ve zorbalık uygulamayan, "asi" ler gibi muamele görecek! Pinoşet, özellikle işçi semtlerine ve gecekondu mahallerine "çıkartma" yapıyor. Yalnızca Santiago kentine 18 bin "güvenlik kuvveti" yığılmış durumda.

ŞKP, en demokratik ve en ardıcıl konumları savunmayı sürdürüyor. Bu, koşullarda, faşizme karşı ortak eylemlerden hiç kimseyi dıştalamıyor. Zorbalığa karşı ve gelecekteki yeni demokratik düzenin kurulması için savaştan hiç kimseyi yalıtlamayı düşünmüyor. Tersine, ŞKP, yarın ülkenin birlikte yönetilebilmesi için, daha bugünden tüm antifaşistlerin zorbalığa karşı eylemlerini uyumlaştırmak zorunda olduklarına inanıyor. Faşizmin kökünün kazınabilmesi için, en demokratik ve en geniş katılımlı bir hükümetin oluşturulmasını savunuyor. "Şili'de söz konusu olan 'faşizm mi-sosyalizm mi' ya da 'faşizm mi-burjuva demokrasisi mi' değildir. Sosyal ilerlemenin sorunlarına yanıt verebilecek değişimleri destekleyecek ve bunların gerçekleşmesini sağlayacak yeni bir ulusal, demokratik hükümetin kurulması gerekiyor" (Yeni Çağ, 5/1983, s.425) diyor. Halkın üzerine çöreklenen felaketlerin özüne dokunmayan, baş düşmana karşı savaşımdan yan çizen emperyalizme ve oligarşiye karşı önlemler alınmasını savunmayan dar, kısa erimli yaklaşımların, yeniden benzer felaketleri doğuracağını açıklıyor.

Şu sıralarda, "benden herşeyi isteyin, hatta demokrasi bile, ama çekilmemi asla!" diyen Pinoşet, erke gelişinden bu yanaki 8. hükümeti kurdurdu. Bu hükümetin görevi, vidaları biraz gevşetip, muhalefeti dizginlemek. Yeni içişleri bakanı, bir yandan burjuva muhalefet güçlerinin kimi isteklerini karşılamak, öte yandan da Vaşington ile birlikte sağ güçlerin erkini korumak için çabaları yoğunlaştırdı. Örneğin şu sıralarda Şili'de 1500 burjuva politikacısı için çıkarılacak bir politik aftan ya da bir buçuk milyonu aç ve işsiz olan Şili'lilerin sözümona 80 binine iş bulunacağından söz ediliyor.

ABD emperyalizmi, bir yandan HDP çevreleriyle ve bu partiyle bağlı sendika önderleriyle yakın ilişkiler kuruyor, öte yandan da Pinoşet'e destek vermeyi sürdürüyor. Öyle ki, Şili'de "insan hakları"ndan söz etmeye başladı diye eski büyükelçisini geri çekti. Yerine, "ben ABD'nin Şili'deki büyükelçisi değilim. Pinoşet'in Amerikan hükümetindeki temsilcisiyim" diyen James Therberge'yi atadı. Rejime mali, askersel vb, yardımları daha da artırdı.

Kendisini Şili devletinin kurucusu Bernardo O'Higgins ile aynı kefeye koymaya kalkışan, gerçekte ise Amerikan emperyalizminin bir piyonu, Şili tarihinde ulusal hıyaneti en üst düzeye vardıran kişi olan Pinoşet ne zaman devrilecek? Şili halkı, faşizm belasından ne zaman kurtulacak? Şili'li komünistler, bu soruların kesin yanıtının verilmesi için, en kısa zamanda en geniş güçlerin birliğinin, en başta da sol partilerinin eylem ve cephe birliğinin kurulmasının zorunlu olduğunu vurgularken, Şili sokaklarında yığınlar, 10 yıl önceki gibi yeniden haykırıyorlar: "Birleşik halk, asla yenilmez!"

Esnek ve devrimci bir politika

● Ali SAİM

12 Eylül karşıdevrimci hükümet devirmesinin üçüncü yılında, cunta karşıtı geniş bir muhalefetin ortaya çıktığı görülüyor. Cunta karşıtı güçler bugün yalnız komünistleri ve öteki sol güçleri değil, geleneksel burjuva partilerini de içeriyor. TKP MK, daha 12 Eylül 1980 günü çıkardığı bildiride şu saptamayı yapmıştı: "İşçi sınıfının, emekçilerin yanısıra burjuvazinin de değişik kesimlerini karşısına alan cunta, Türkiye'mizin karşı karşıya olduğu hiçbir canalıcı sorunu çözemeyecektir" (Atılım Ekim 1980, s.8). Bu saptama geçen süre içinde çok açık doğrulandı. Ve o nedenledir ki, cunta, burjuvazinin daha geniş kesimlerini de karşısına almak zorunda kaldı. Açık faşist bir nitelik kazandı.

Bundan ne gibi sonuçlar çıkarabiliriz? Birincisi, cunta yönetiminin sınıfsal dayanklarında bir daralma sözkonusudur. Cunta kendi koyduğu kuralları bile kabaca çiğneyerek, AP, CHP ve MSP çevrelerinin bu kurallara uyarak kurdukları partileri kapatıyor. Bu karşıtlıklar varolan rejim için nesnel bir zayıflıktır. Artan ölçüde bir yalıtlanma sözkonusudur. Öyle ki, emperyalist hükümetler bile gerçekte bölgede kendi çıkarları için bugün de destekledikleri faşist diktatörlüğü kendi halklarının önünde açıkça savunmakta güçlük çekiyorlar.

İkincisi, rejimin saldırganlığını artırmasıdır. Saldırganlık hem içe, işçi sınıfına, tüm halka, rejimin tüm karşıtlarına karşı, hem de dışa karşı artıyor. Tırmanan militarizmin, açık faşizmin tüm nitelikleri su yüzüne vuruyor. Ülkedeki ekonomik ve politik bunalımı değil çözmek, daha da derinleştirmekten başka birşey başaramamış olan cunta, emekçilerin hak istemlerine, ulusun ezici çoğunluğunun demokrasi istemine karşı, çıkış yolunu, içerde baskıları artırmakta, dışarda ABD emperyalizminin kanatları altında serüvenlere yönelmekte arıyor. Emekçilerin sömürüsünü daha da artırıyor. Seçimlerden sonra yeni bir İMF-kemer sıkma paketini açmaya hazırlanıyor.

Ne ki, üçüncüsü cuntanın nesnel olarak zayıflaması, cunta karşıtı muhalefetin genişlemesi, kendiliğinden rejimin sarsılmasına, cunta karşıtı güçlerin bir atılıma geçmesine yol açmıyor, açmaz.

Açmaz, çünkü cunta karşıtı muhalefet tek türden değildir. Farklı sınıfsal çıkarlardan hareket eden ve farklı amaçlara yönelen güçlerden oluşuyor. Bugün bu muhalefet içinde başlıca iki ana eğilim belirgindir. Birinci eğilim başını AP'nin çektiği ve büyük burjuvaziye dayanan muhalefettir. CHP'nin sağ kanat unsurlarını da içeren bu eğilim emperyalizm yanlısı bir reformist anlayışla, emperyalizmin kimi çevrelerinin desteği ile sınırlı bir burjuva parlamenter rejime geçilmesini savunuyor. Cuntaya karşı artan bir muhalefet yürütüyor, ama onunla uzlaşma kapısını açık tutuyor.

İkinci eğilim, başını TKP'nin, öteki sol güçlerin çektiği antiemperyalist, demokratik halk muhalefetidir. CHP'nin geniş kesimleri, İslamcı politik akımın belirli unsurları köklü antiemperyalist demokratik dönüşümler için savaşan bu güçlere yakın bir tutum alıyorlar.

En geniş birlik için

Burjuva kesimler etkinliğini artırırken, bir yandan muhalefet içinde solu yalıtlamak istiyor. Süleyman Demirel ve Deniz Baykal ile öteki tutuklu AP ve CHP'liler cuntayı protesto için yayınladıkları mektupta "faşizm ve komünizm tehlikesinden" söz ederken, cunta karşıtı muhalefetten TKP'yi ve öteki sol güçleri yalıtlamak istediklerini de dile getirmişlerdir. Düne kadar cuntayı destekleyenlerin, şimdi muhalefet saflarına geçer geçmez, baştan beri halkın çıkarlarını, demokrasiyi savunan sol güçleri halktan yalıtlamaya çalışmaları, doğaldır, onların sınıfsal konumlarının bir sonucudur.

Ne ki, yakın tarihimiz sol güçlerin aktif katılımı olmadan Türkiye'de hiçbir temel sorunun çözülemeyeceğini yadsınamaz biçimde kanıtlamıştır. TKP'yi ve öteki sol güçleri yalıtlama girişimleri yalnızca cunta karşıtı güçlerin bölünmesini artırmaya hizmet eder, cuntanın işine yarar. Cunta rejiminden nefret eden, gerçekten demokrasi isteyen, ama burjuva partilerini destekleyen emekçi kesimlere bunu ve burjuva muhalefetin kararsızlığını göstermek tüm sol güçlerin görevidir. Bu emekçilerin antikomünist önyargılarını aşmak olanaklıdır ve faşist diktatörlüğe karşı en geniş muhalefet güçlerini birleştirmede tutulacak ana halka budur. Çünkü deneylerin gösterdiği gibi, sol güçlerin vazgeçilmez rolünü, burjuva muhalefet kendiliğinden tanımaz, tanımayacaktır. Tüm cunta karşıtı güçlerin hemen biraraya geleceğini, en geniş güçlerin cephesinin bir çırpıda kuruluvereceğini düşünmek düştür. Ne ki, cuntanın burjuva karşıtlarının sol güçlere karşı tutumu, bizi bu güçlerle cuntaya karşı işbirliği yapma politikasından alıkoyamaz, tersine bu politikayı daha usta, daha iyi uygulamak görevini gündeme getirir. Muhalefetin bölünmesi emperyalizmin ve faşizmin çıkarınadır. Sol güçlerin görevi bu oyunu bozmak için çaba harcamaktır.

O nedenle kimi sol akımların "burjuva muhalefetle işbirliği yapılmaz" anlayışına karşı ilkesel tutum önem taşıyor. En kötüsü bu anlayışın en başta sol güçlerin birliğini engellemesi, böylesi bir işbirliğini savunan sol güçlerle birliğin önüne bir engel olarak çıkarılmasıdır. Oysa burjuva güçlerin solu halk yığınlarından yalıtlama çabalarını önlemede, yığınlar içindeki çalışmalar kadar tüm sol güçlerin kendi aralarında güçlü bir blok oluşturmaları da belirleyici önem taşıyor. Öte yandan TKP'nin eşit haklı bir bağlaşık olarak yer almadığı hiçbir girişim sol güçlerin kağıt üzerinde kalmayacak bir birliğini sağlayamaz.

"Faşizme karşı burjuva muhalefetle işbirliği yapılamaz" görüşünü öne sürenler, böylesi bir işbirliğinin işçi sınıfını burjuvazinin peşine takmak sonucunu getireceğini öne sürüyorlar. Eğer işçi sınıfına inanıyorsak, kendi gücümüze güveniyorsak böyle bir endişe neden? İşçi sınıfı geçmiş 20 yıllık deneyin gösterdiği gibi, her zaman, kendi sınıfsal içgüdüsüyle bile, demokrasi savaşına atılmaktan geri durmayacaktır. İşçi sınıfını burjuvazinin peşine takacak olan, demokrasi savaşımında burjuva güçlerle birlikte yer alması değil, güçlü bir politik önderlikten yoksun olması olur. Ona burjuva muhalefetin içyüzünü, devrimci savaş hedeflerini gösteren bir önderliktir işçi sınıfının bağımsızlığını korumasının güvencesi. Ve işte tam da bu nedenden, burjuva muhalefet TKP'yi ve öteki sol güçleri halktan yalıtlamaya çalışıyor. "Burjuva muhalefetle işbirliği yapılmaz" diye bağırıp durmak, yalnızca yalıtlanmayı daha başta benimsemek, işçi sınıfını burjuva hegemonyasına teslim etmek sonucunu getirir.

Güncel görev

Bugün sol güçlerin önünde önemli bir yol ayrımı duruyor. Onlar bu gerçekleri kavrayarak, genel doğruları yinelemekle yetinmeyip, 6 Kasım seçimleri eşiğinde artan bunalımdan yararlanmak ve Türkiye'nin politik yaşamında etkin bir rol oynamak için birleşecekler mi? Faşizmle çelişkisi olan tüm sınıf ve katmanların ortak çıkarlarını savunan bir platformla halkın karşısına çıkabilecekler mi? Yoksa gene meydanı burjuva alternatifiere boş bırakmayla sonuçlanacak sekterliğin kurbanı mı olacaklar?

Yalnız 6 Kasım seçimlerinde cuntaya ve rejimin partilerine karşı ortak bir tutum almak için değil, daha bugünden yığınların savaşımını örgütlemek, olanaklı olduğu ölçüde yükseltmek için somut bir işbirliği yapılabilir. Yapılmalıdır. TKP sol güçlerin olanaklı olan en geniş kesimleriyle böylesi bir savaş arkadaşlığına hazırdır.

6 Kasım seçimlerinde cuntaya ve göstermelik partilerine ağır bir darbe indirilmesi, ancak bugünden aktif çabalara girişmekle olanaklı olacaktır. Bu tüm sol güçlerin görevidir.

En başta halk içinde yayılmaya çalışılan "umutlar bir dahaki seçimlere kaldı" görüşünü etkisizleştirmek gerekiyor. Halk, benimsemiş olduğu partiler yasaklanmış olsa da, bu seçimlerde sesini duyurabilir. Eğer meydan cuntanın istediği gibi icazetli partilere boş bırakılırsa, eğer halk, benimsediği ve yasaklanmış olan partilerden beklediklerini, istemlerini, şimdi her fırsatta, her araçla duyurmaya, cuntanın partilerine duyduğu derin nefreti haykırmaya girişmezse, faşist rejim güçlenecektir. Gelecek seçimlerden de birşey çıkmayacaktır.

"Kötü de olsa seçim seçimdir. Seçimlerden sonra durum şimdikinden daha iyi olabilir" görüşüne de karşı çıkmak gerekiyor. Hayır. Daha iyi olmayacaktır. Faşist generaller, kendilerine sivil bir örtü olunca şimdikinden daha pervasız olabileceklerdir. Ne isterlerse halka dayatabileceklerine inanacaklardır.

Ücretlerin, taban fiyatlarının artmasını, işyerlerindeki, üniversitelerdeki baskıların sona ermesini, 'Kürdistan'daki barbarlığın durmasını, tüm bu yakıcı istemlerini cunta koşullarında, ne bugün ne de seçimlerden sonra, elde edemiyeceğini halk şimdi daha açık görüyor. Halkın güncel istemleri için savaşımını desteklemek, cuntanın yıkılmasını isteyen herkesin görevidir. Halkın haklı

▶Arkası 13. sayfada

Gerçek direngendir

N. GÜREL

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, TKP MK Politik Bürosu'nun genişletilmiş toplantısında yaptığı konuşmada, rejimin faşist karakter almasına temel olan iç ve dış etmenleri ve oluşan yeni durumun özelliklerini ayrıntılı, Marksist-Leninist bir analize dayandırdı. TKP'nin erkteki faşizmi analizi Türkiye'nin somut, tarihsel koşullarını, özgül gelişme özelliklerini dikkate alarak Marksizm-Leninizmin faşizm öğretisinin Türkiye somutuna yaratıcı biçimde uygulanmasıdır.

Öteki sol güçler de, yayınlarında ülkede yeni bir durumun oluştuğuna, vurguyla dikkat çekiyorlar. Ülkeyi, halkı bekleyen tehlikeler kadar olanakların da arttığını belirtiyorlar.

Örneğin Kitle dergisi, BTP'nin kapatılması ve AP ve CHP'li politikacıların tutuklanmasını "31 Mayıs darbesi" olarak niteliyor ve şöyle diyor: "31 Mayıs olayı, 12 Eylül'ün bir devamıydı, ama aynı zamanda K.Evren cuntasının yeni bir darbesi niteliğini taşıyordu.... Sonuçta yerli finans kapitalin en gerici unsurları ve Reagan yönetimi ağır basmıştır". Kitle dergisi, "31 Mayıs darbesi" ile, rejime "finans kapitalin en gözü kara unsurları"nın, "tekelci sermayenin en Amerikancı unsurları"nın egemen olduğunu belirtiyor (Bak. Kitle, no. 260, s.7-10).

Kitle'nin rejimde yeni bir değişikliğin oluşmuş olmasına dikkati çekmesi elbette olumludur. Ne ki, aynı yazıda rejimin 12 Eylül'ün başından beri faşist bir nitelik taşıdığının kanıtlanması için gösterilen zorlama çabalar inandırıcı olmuyor. Yukardaki analizle, Kitle dergisi'nin, rejime ilişkin tutumunda hem dün hem de bugün Komintern'in VII. Kongresi'nin çizgisinden yola çıktığını öne sürmesi uyuşmuyor. Bugün "finans-kapitalin en gerici unsurları"nın ağır bastığını söylerken Kitle, dün değişik bir durumun varolduğunu ister istemez kabul etmiş oluyor. Faşizmin bir sınıfsal temeli vardır. İki farklı sınıfsal temel taşıyamaz. Eğer bir rejimin sınıfsal temeli değişmişse, rejim de değişmiş demektir. Kitle dergisinin söz konusu yazısı, TSİP'in 12 Eylül'den sonra rejimi faşist olarak nitelendirmediği için TKP'ye yönelttiği eleştirilerin ne denli temelsiz olduğunun, TKP'nin analizlerinin bilimselliğinin açık bir itirafı oluyor.

Bizim niyetimiz geçmişle ilgili, amaçsız bir tartışma açmak değildir. Eğer herkes birbirinin ne dediğini anlamaya daha büyük bir özen gösterirse kısır tartışmalar son bulacağı gibi, ortak çabalar daha da ileri gidebilir. Dün TKP rejime faşist demiyor diye eylem birliğinde TKP'ye karşı olumsuz tutum almanın ne denli köksüz ve zararlı olduğu görülmelidir.

Öte yandan somut gerçeği kalıplara uydurmaya çalışmamak, dogmatizmden kaçınmak gerekir. Faşizmi Türkiye'nin somut koşullarında incelemek gerekir. Türkiye gibi gelişmiş tekelci kapitalizmin değil, emperyalizme bağımlı ve görece geri bir kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde, etkinliğini daha yeni artıran finans-kapitali en gerici, en Amerikancılar ve ötekiler gibi ayırma çabaları, "ötekiler"i faşizmin suçlarından aklamak ve üstelik bu ötekileri arayıp da bulamamak gibi sağ sonuçlar getirir. Türkiye'de bugün, finans-kapitalin tümü, ayrımsız devlet tekel kapitalizmi ilişkilerinin geliştirilmesinden, ABD emperyalizmiyle en sıkı işbirliğinden ve yayılmacılıktan yanadır ve bu amaçlara ulaşmada tek alternatifleri faşizmdir. Türkiye'de en sınırlısından bir burjuva demokrasisini bile faşizme yeğleyen bir finans-kapital kesimi (o finans kapital ki 5-6 holdingten ibarettir) yoktur. Bu analiz, antifaşist savaşımda sağ yaklaşımlara düşmekten korunmak için önem taşıyor.

Rejimi değerlendirme konusundaki soldaki yanılgıların temelinde genel olarak günümüzde dış faktörün artan öneminin gözardı edilmesi ve günümüzdeki faşizm konusunda teorik yetersizlik yatıyor. Onun bağımlı-işbirlikçi karakterini görememek yatıyor.

Hem yeni oluşumlara dikkati çekmenin, hem de dünkü faşist tanımlamasının doğruluğunu savunmanın güçlüğü "İşçinin Sesi"nde de görülüyor. Bilindiği gibi "İşçinin Sesi" dün, rejime faşist diyebilmek için, Komintern'in faşizm tanımını revize etmek zorunda kalmış, faşizmi "gerici sınıfın açık diktatörlüğü" (bak. no. 172-173, s.16) olarak tanımlamış ve şu savı öne sürmüştü: "Faşizmin kapitalizmi kurtarmaya yönelişi, tüm burjuvazinin desteğini alması için nesnel temeldir" (no.151-152, s.9). Şimdi ise şöyle yazıyor:" Yaşam faşizmin ittifaklarının tekel dışı burjuvaziden öteye gidemiyeceğini kanıtladığı gibi, zaman geçtikçe ona bile bir ittifak platformu sağlamaktan aciz kaldığını gösterdi. Öncekileri kişiliksiz ve pısırık bir beklenti içinde 'munalefet' yapan çeşitli burjuva kesimler, şimdi giderek artan bir muhalefet yürütüyorlar" ("İşçinin Sesi", no. 239, s.10). Bu satırlar, dün cuntanın tekelci burjuvazi ile tekel dışı burjuvazinin bir ittifakını, bugün ise yalnızca tekelci burjuvazinin erkini temsil ettiğini yani rejimin niteliğinde TKP'nin işaret ettiği gibi açık bir değişiklik olduğunu itiraf ediyor. Oysa "İşçinin Sesi" daha Nisan ayında yayınladığı bir broşürde, rejimin burjuvazinin geniş kesimlerine dayandığını belirtiyor ve şöyle diyordu: "Faşizm, burjuvazinin öteki kesimlerinden dolaylı dolaysız destek, yapıcı muhalefet vb. alacaktır. Ancak faşizm yıkılırken bu destek kalkabilir" (Bk. "Neden Faşist diyemiyorlar?" s.42).

Bu durumda "Komintern'in tanımı yetersizdir" savıyla yeni bir faşizm tanımı yapan "İşçinin Sesi", şimdi sanırız ya bir yeni" faşizm tanımı" daha yapmak, ya da Türkiye'deki faşizmin artık kendiliğinden yıkılmakta olduğunu ilan etmek zorundadır. Burjuva kesimlerin "pısırık ve kişiliksiz" tırnak içinde muhalefetten, "artan muhalefete" geçmesinin "tanklarla gelen devrimle gider" gevezeliklerini ağzından düşürmeyen "İşçinin Sesi"ni böylesi zor bir durumda bırakması acıklıdır.

TKP MK'nin üç aylık yayın organı çıktı

yol ve amaç

TEMMUZ 1983

- AMACA GİDEN YOLDA TKP MK GENEL SEKRETERİ H.KUTLU
- YURİ ANDROPOV'UN SBKP MK PLENUMUNDAKİ KONUŞMASI
- BARIŞ İÇİN SAVAŞ VE SAHTE İKİLEMLER
- EYLEM PROGRAMINI ANLAMAK VE YAŞAMA GEÇİRMEK
- MARKSİZM TÜRKİYE'DE YAŞIYOR
- SERBEST PİYASA EKONOMİSİ MASALI VE SONUÇLARI
- EŞİTSİZ GELİŞME YASASI VE KURTULMUŞ ÜLKELERİN TARİHSEL YAZGILARI

1

Örgütü, kadroları korumak ve pratik çalışma

●Mahmut ARAR-ISTANBUL

Bugün cuntanın sürekli saldırısı altında çalışırken, örgütü, kadroları koruma görevi başta geliyor. Fakat bugün kimi sol güçler,"dikkatleri çekmeyelim, varlığımızı belli edip saldırı merkezi olmayalım" diyerek, hareketsiz kalma gibi bir yanlışa düşüyorlar. İşte sorunun özü de buradadır. Örgütü, kadroları korumanın yolu eylemsizlik, hareketsizlik midir?

Üç yıldır ağır baskı koşullarında örgütsel çalışmayı bölgemizde aralıksız olarak sürdürüyoruz. Bu süre içinde, örgütü, kadroları koruma görevini hep öne koyduk. Ne ki bu görevi eylemsizlik, hareketsizlik olarak ele almadık. Çünkü ancak aldığı yaraları taze güçlerle sararak derlenip toparlanan, yeni örgüt yapıları kurabilen, koşullara uygun yaratıcı çalışmalarla gelişip güçlenebilen ve kadrolarını daha sert savaşımlara her yönüyle hazırlayabilen örgüt kendini koruyabilir.

Kadroları korumak adı altında hareketsiz kalmak, kendiliğinden gelişmeye bel bağlamak, Marksist-Leninist dünya görüşüyle taban tabana zıttır. Böylesi bir bekleyiş dönemi yılları da alabilir. Ve o yıllar geçtikten sonra, cuntayı altetmenin koşulları oluştuğunda kadroları harekete geçirecek örgütlülük, güç, moral, deneyim, istek, kararlılık, direngenlik, özveri, atılganlık nereden bulunacak? Bu niteliklerin hiçbiri yıllarca saklı tutulamaz. Hareketsizlik her zaman taze, canlı ve dipdiri alması gereken bu nitelikleri yavaş yavaş yok eder.

Ve yıllar sürebilecek bir bekleyiş döneminden sonra örgüt, "yıllardır neredeydiniz?" diye soracak olan yığınların karşısına ne yüzle çıkacaktır?

Bugünün çalışma koşulları, dünün koşullarından çok farklı, çok daha ağır. Ne ki bu farklılık, yeni çalışma ve eylem biçimlerinin yaratılamayacağı anlamına gelmiyor. Bölgemizde böylesi çalışmaların sayılmayacak kadar çok örnekleri vardır.

Biz, bugünün sınırlı da olsa varolan olanaklarını değerlendirdiğimiz, yığınların olduğu her yerde -spor klüplerinde, derneklerde, çeşitli yasal kuruluşlarda, okullarda, kantinlerde, mahallelerde, gezilerde, grup toplantılarında, sanatsal-kültürel etkinliklerde- gücümüz ölçüsünde yer aldığımız ve buralarda gençliğin en güncel, en yakıcı, özgül, ekonomik-demokratik istemlerini savunduğumuz, gerçekleşebilmesi için ardıcıl çaba gösterdiğimiz ve bu çabaları barış ve ulusal demokrasiyi gerçekleştirmek hedefine bağladığımız için varız.

Biz, halkımızın ulusal ve sosyal sorunlarını çözmek için işçi sınıfı öncülüğünde, kararlılıkla, direngenlikle, özveriyle savaştığımız için varız.

Ve yine biz, İstanbul'un cadde ve sokaklarını 13 Haziran sabahı, 15-16 Haziran genel direnişini ve işçi sınıfımızın en savaşkan, en kararlı en onurlu önderlerinden, ser verip sır vermeyen, yiğit Mustafa Hayrullahoğlu'nun tertemiz yüce anısını selamlayan afiş ve pullarla donattığımız için varız.

Bizim varlık nedenimiz olan yığınlar, bizi ustaca koruyor, koruyacaktır da...

İlk parti eylemi

●Tamer SARAN-ISTANBUL

Bu yıl da, her 15-16 Haziran'da olduğu gibi öncü sınıfımızın geleneklerine yaraşır bir eylem yapılacağını düşünüyordum. Ağır gizlilik koşullarında yaşıyor olmamız, yerel kayıplar vermiş olmamız bunu hiç etkilemedi şimdiye dek.

Kulağımız sesteydi. Arkadaşım o gün aniden aradı beni. Gözlerindeki heyecanı görünce "bu kez işler farklı herhalde" diye düşündüm. Yanılmamışım. Türkiye Komünist Partisi'nin bir eylemi idi söz konusu olan.

Gerçi duyardık, "şu semtte parti afişleme yapmış, şurda yazılama olmuş" diye. Fakat partinin gerçekleştirdiği bu eylemler birer efsaneydi bizler için. İşte bu kez biz ilerici gençler, artık partinin savaş hatlarına çağrılıyorduk. Gurur duyulacak bir çağrı...

Haberi hızla arkadaşlara yaydım. Sevinç içinde hazırlıklara başladık. Hemen hepimiz, ilk kez böylesi bir eylemde yer alacaktık. Aramıza 12 Eylül'den sonra katılan pekçok arkadaş için de bu ilk pratik çalışma olacaktı. Hepimiz gençtik. Ama kararlılıkla süren bir çalışma tempomuz, düzenli, canlı, disiplinli ilişkilerimiz vardı. Kısacası eyleme hazırdık.

13 Haziran günü, afişlerimizi, pullarımızı öngörülen yerlere yapıştırırken, arkadaşımla marşlarımızı, türkülerimizi söylüyorduk ,sessizce... Yalnız yanımdaki arkadaşımın değil, tüm arkadaşlarımın türküsünü, coşkusunu, azmini duyuyordum sanki... Her yeni afiş, alçakça katledilen Deniz yoldaşın anısı için yapıştırılan her yeni pul, cuntanın ve onun telaştan dellirmiş "Birinci Şube" sinin tepesinde devrilen birer kayaydı. Onlar, çırpınıp durdular bütün gece, çılgınlar gibi oradan oraya koştular. Ama nafile...

Bütün arkadaşlar üzerlerine düşen görevi başarıyla, büyük bir disiplinle yapmışlardı. İstanbul'un birçok meydanı, bulvarları, fabrika çıkışları, yoksul kenar mahalleleri pullarımız, afişlerimizle donanmıştı. O gece İstanbul her zamankinden daha çok parlıyordu.

Bu bildiri 15-16 Haziran öncesi İstanbul'da dağıtıldı

İşçiler, Emekçiler!

Şanlı 15-16 Haziran direnişinin 13. yıldönümünü, demokratik hak ve özgürlüklerin zerresinin kalmadığı ağır baskı ve diktatörlük koşullarında karşılıyoruz.

İşbirlikçi tekelci parababalarına ve ABD emperyalizmine dayanan gerici askersel diktatörlük işçi sınıfımız, halkımız üzerindeki ekonomik ve politik baskıları artırıyor. Sözde demokrasi, özde gerici bir diktatörlüğün takvimi olan, demokrasi takviminin uygulandığı masalını yeniliyor.

Ne ki cunta demokrasinin gereği olan, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkına karşı çıkıyor, hazırlattığı sendikalar yasasıyla, sendikal örgütlemenin tabanını daraltıyor, -işçileri üç yıldır açlığa mahkum eden YHK'nu Demokles'in kılıcı gibi yedekte tutuyor,

- Yüzde onluk bir baraj getirerek, sarı ve güdümlü sendikaların güçlenmesinin zeminini hazırlıyor, -600 000 bin DİSK üyesine sendikalarından istifa etmekten başka bir hak tanımıyor...

ÇÜNKÜ AMAÇLARI, üç yıldır zindanlarda çürüttüğü,idam sehpalarına çıkarmak istediği DİSK yöneticilerini yalnız bırakmak;

- Gözünü kâr hırsı bürümüş işverenlerin, işyerlerinde kışla disiplini uygulamalarına olanak hazırlamak;

- Yaşam koşullarına uygun, gerçek ücretlerin artırılması için savaşım veren işçilerin birliğini bölüp parçalamaktır...

KARDEŞLER! İnsanlığın en temel hakkı olan yaşama hakkını dahi yoketmek isteyen, dünya'yı nükleer bir cehenneme dönüştürmeye uğraşan ABD başlarına sırtını dayayan bir avuç zorba general demokrasiye dönüş

▶Arkası 13. sayfada

Politik tutuklularla dayanışmayı yükseltelim!

İstanbul'daki 2000'i aşkın politik tutuklu 7 Temmuz günü dört cezaevinde birden açlık grevine başladılar. Greve, önder durumundaki politik tutukluların hücreye alınması yol açtı. Grev tüm sol politik grupların katılmasıyla yürütüldü.

Grevciler işkence ve baskının durdurulmasını, avukat görüşmelerine, ziyaretlere, havalandırmalara, gazete, kitap okumaya, kalem-kağıt edinmeye konan yasakların kaldırılmasını, tek tip cezaevi elbisesinden vazgeçilmesini, hücre sisteminin kaldırılmasını istediler. Açlık grevi kısa sürede İstanbul dışındaki cezaevlerine de yayıldı. Çorum, Diyarbakır, İzmir, Ankara-Mamak cezaevlerindeki ve hatta Çanakkale ve Bartın'daki "özel cezaevleri"ndeki politik tutuklular da açlık grevine gittiler. Katılanların sayısı 6000'i aştı. Greve, hücreye konmuş olan DİSK Genel Başkanı A.Baştürk de katıldı. Grevciler kaleme aldıkları bir bildiriyi dışarı iletmeyi başardılar.

Politik tutukluların yakınları beş otobüsle Ankara'ya gidip cuntacılara grevcilerin isteklerini ilettiler, baskıları protesto ettiler. Bir çok ilde eylemi halka duyuran, dayanışma çağrısı yapan pullar, bildiriler dağıtıldı. Sıkıyönetim komutanlıklarına yurtiçinden ve yurtdışından protesto mektupları yağdı. Politik tutukluların anaları, eşleri ve kız kardeşleri İstanbul'da bir gösteri yaptılar.

Cunta yönetimi, açlık grevinin üstüne en büyük vahşetle yürüdü. Ne grevcilerin ne de yakınlarının hiçbir istegi gözönüne alınmadı. Basındaki sansür artırıldı. Açlık grevi boyunca cezaevi yönetimleri hoparlörlerle gece-gündüz askersel marşlar çaldılar ve sürekli "ya yemek yersiniz ya da ölürsünüz" şeklinde anons yaptılar. Grevcilerin suları kesildi. Grevin 17. gününden sonra "tıbbi bakım" güvencesi kaldırıldı. Hasta olanların ilaçları verilmedi. İşkence, dayak, her türlü baskı grev sırasında ağırlaşarak sürdü. Bazı grevciler işkenceyle, dayakla öldürüldüler. Grevin başını çekenler ağır işkencelerden geçirildikten sonra kavga arkadaşlarına gösterilip öldürülmekle tehdit edildiler, hücrelere kondular. Grevciler dayakla, işkenceyle grevi bırakmaya zorlandılar. Bir koğuşta grevcilere saldırılırken, içerdekilerin haykırışları hoparlörle bütün cezaevine dinletildi. Baskılar daha da arttı, havalandırmalar yasaklandı, görüşmecilerin önünde dayaktan çekinilmez olundu. Görüşmeciler de içeriye alınıp işkenceye çekilmeğe başlandı. O zaman İstanbul Sıkıyönetim Komutanı olan Haydar Saltık kendisiyle görüşmeye gelen tutuklu ailelerine "Onlar siyasi tutukludur. Ancak gebermelerine yardımcı olabiliriz" dedi. Çok sayıda tutuklu yakını da tutuklandı. Tüm bunlara karşın tutuklu devrimciler açlık grevini bir aydan fazla bir süre sürdürmeyi başardılar. İsimlerini saptayabildiğimiz kadarıyla Mehmet Demircan, Hasan Akcan, İrfan Ördek, Ali Çiftçi, M.Solmaz ve başkaları bu onurlu eylemde şehit düştüler. Yüzlerce grevci komaya girdi, hastaneye kaldırıldı.

Açlık grevine yurtışında da büyük dayanışma gösterildi. Batı Berlin'de, İsveç'te, İsvlçre'de, Avusturya'da, Fransa'da, İngiltere'de grevcilerle dayanışma için çok çeşitli politik akımların katıldığı, açlık grevleri yapıldı. Hemen hemen bütün Batı Avrupa ülkelerinde çoğu birbiriyle eşgüdümlü Dayanışma Komiteleri kuruldu. Bu komiteler Batı Avrupa kamuoyuna açlık grevi konusunda sürekli bilgi verdiler, dayanışma eylemleri örgütlediler. Pek çok ülkede, komünistlerden sosyal demokratlara, Yeşillere kadar çok çeşitli politik güç, kamuoyuna açlık grevini ve cuntanın barbarlığını duyurdular. Parlamentolarında söz alarak cunta yönetimine her türlü desteğin kesilmesini istediler. Cunta yönetimine protesto mesajları yollama kampanyaları açtılar. Açlık grevi, cuntanın faşist baskılarının dünya kamuoyunun gözleri önünde şimdiye kadar olmadık boyutlarda sergilenmesini sağladı.

Açlık grevi cunta geleli beri yapılan en kapsamlı, en uzun süreli ve en iyi koordine edilmiş eylem oldu. Herkese, cuntaya karşı gelinebileceğini, ona karşı birşeyler yapılabileceğini kanıtladı. Cuntaya karşı olan güçlerin kendine güveni arttı. Açlık grevi yapan, kimisi canını veren binlerce politik tutuklunun bu eylemi karşısında, artık demokrasiden yana olduğunu söyleyen hiç kimse pasif kalamaz. Hiçbir gerekçe eylemsizliği haklı gösteremez. Cuntaya tutsak düşmüş olanların yaptığı bu yiğitçe eylem, hapishanelerin dışındaki yığınların, ellerinde tutuklulara göre daha fazla olanaklar bulunanların yapacakları çok daha etkili eylemlerin ilk habercisidir.

Şimdi cunta politik tutuklular üzerinde zorbalığı daha da artırıyor. Sağmacılar, Çanakkale, Bartın ve Malatya'da açılan "özel eğitim" adı altında sürekli psikolojik ve fiziksel işkencelerin uygulandığı ve hücre tipi kurulmuş özel işkence kamplarının sayısını artırmak istiyor. Cezaevlerini İçişleri Bakanlığına bağlama hazırlıkları yapılıyor.

Bu durumda, tutuklularla dayanışma kampanyasını yükseltmek adım adım ulusal çapta bir dayanışma ha-

▶Arkası 12. sayfada

İstanbul cezaevlerindeki politik tutukluların yayınladığı bildiriden:

Faşist cuntanın askeri cezaevleri işkence ve baskı yuvasıdır. 12 Eylül'den beri cezaevlerinde askeri yaptırım politikası devam etmektedir. Bu yaptırımlarla, tutukluların bir asker gibi, subayların bir emir kulu haline getirilmesi, cuntanın sembollerine selam durulması, cuntanın eğitimine tabi tutulması, saçların sıfır numaraya vurulması, kısacası bir tutuklunun insan haklarından yoksun bırakılarak onurunu yitirmesi istenmektedir. Yaptırımlara direnmek her türlü işkenceye, her türlü baskı ve dayağa, avukat, aile ziyareti, havalandırma, gazete ve kitap yasaklarına uğramak demektir. Askeri yaptırımlara direnilmesi sonucu Diyarbakır'da, Mamak'ta birçok ilerici, devrimci katledilmiştir. Ceaevlerinde işkence sonucu bir çok insan akli dengesini yitirmiş, sakatlanmış ve hatta sinir krizleri geçirip kendini asanlar bile olmuştur. Örneğin, Metris'te 1982 yılında Hakkı Hocaoğlu sinir krizleri geçirmesine rağmen hastahaneye kaldırılmamış, sonuçta kendisini asmasına göz yumulmuştur.

Cezaevlerinde avukat görüşü de yasaktır. Ya da 15-20 tutukluya 20 dakika avukat görüşü verilmekte ve görüş askerler tarafından dinlenmektedir. Ayrıca cezaevinde savunma imkanları tümden ortadan kaldırılmış, hatta son aylarda kagıt, kalem verilmesi bile sıkıyönetimce yasaklanmıştır. Dilekçeler mahkemeye getirilirken, cezaevi yönetimince el konuluyor. Bir kaç dakika olarak verilen aile ziyaretlerinde, ailenin tutuklu yakınına herhagi bir eşya, yiyecek vermesi yasaktır.

Cezaevinde ilerici, devrimci tutukluları askeri yaptırımlara tabi kılmak için işkence, dayak ve yasaklar temel yöntemdir. Tutuklular işkenceci olarak yetiştirilen özel askeri gruplar tarafından ya topluca koğuşlarda ya da tek tek özel işkence odalarında dayak ve işkenceye tabi tutulmaktadır. Bunun dışında havalandırma, ziyaret, avukat, gazete yasakları konmakta, kitap, kağıt, kalem verilmemektedir. Amaç: Devrimci, ilerici tutuklular yıldırmak cuntaya bağlı, onursuz insanlar durumuna getirmetir.

Devrimci, ilerici tutuklular bu işkenceler karşısında yıllardır direnmekte, bir çok kez açlık grevine başvurmuş, İstabul'da tüm askeri cezaevlerinde, Ankara Mamak'ta, Diyarbakır'da, Bartın'da, Çanakkale'de, Elazığ'da ve Türkiye'nin daha birçok yerinde, 10-15, 20, 30, 40'lı günlere varan sayısız ve tüm tutukluların katıldığı açlık grevleri yapılmıştır. Her açlık grevleri sonucu cunta sözcüleri, "işkencelere son vereceğiz, haklarınızı vereceğiz" denilerine rağmen, bugüne kadar işkence, dayak yasaklar devam etmektedir.

En büyük başarıya ulaşmak için

●Hasan DENGDAR-DİYARBAKIR

Bölgemizden, Kürdistan'dan üç aydan beri haber gönderemedik. Geçen ay ilk haberimizi, G. KURAN'ın Irak Kürdistan'ına yapılan saldırıyı anlatan yazısını ilettik.

Cunta Eylül 1982'de bölgede en şiddetli saldırısını yaptı. Saldırı daha da sürüyor. Saldırının en şiddetli döneminde bile, yoldaşlar, arkadaşlar gözaltına alınıp tutuklanırken, saldırının şiddetini, cuntanın uygulamalarını partiye iletiyorduk. Tüm bunlar eksiksiz, zamanında radyoda yayınlanıyor, herkes Kürdistan'daki gelişmeleri Parti Radyosundan öğreniyordu.

Sonra zorunlu olarak bir kopukluk söz konusu oldu.Sizler de şimdi merak ediyorsunuz. "Acaba ne oldu? Cunta bunları tüketti mi?" diye soruyorsunuz. Hayır! Hiç bir zaman bizi yok edemeyecekler. Komünistler Kürdistan'da da varlıklarını, savaşlarını, parti yaşamlarını sürdürüyor. Parti merkeziyle bağı kopmuş örgütler değil, yalnız kalmış tek bir kişi olsa bile, o, komünist bir parti örgütüdür. Parti yaşamında tatil yoktur. Parti yaşamı süregendir. Koşullar ne olursa olsun, en büyük başarıya ulaşmak amacıyla çalışmak, savaşmak zorundayız. O üç aylık geçici kopukluğa neden olan zorluklar mazeret değil. Gereken yerlerde bunun hesabını veririz. Bundan böyle Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmeleri ele alan haber ve yorumlarımızı en düzenli biçimde iletmeye çalışacağız.

Şimdi ülkenin içinde bulunduğumuz günlerindeki durumuyla ilgili bir takım gelişmeleri anlatmaya çalışacağım. Ülkemizin geleceğini şekillendirecek yeni bir dönem başlıyor. Partimizin bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğünü biliyoruz.

Cunta kapıkulu partiler istiyor.Kendisine karşı en küçük bir gelişmeye bile tahammül edemiyor. Burjuvazi arasındaki ayrılıkların partilere yansımasını bile hazmedemiyor. Oysa bu ayrılıklar zorlama değil, toplumsal gelişmelerin sonucudur. Cuntacılar istedikleri kadar önlemeye çalışsınlar, eski burjuva partileri de kendi felsefeleri doğrultusunda, değişik biçimlerde örgütleniyor. Cuntanın tüm uyarılarına rağmen ayrılıkların sürdüğünü herkes görüyor. Ancak, yığınlarda bir bekleyiş, bir arayış da sözkonusudur.

En önemlisi 12 Eylül sonrası ağır darbeler yiyen devrimci- demokratik güçlerin durumudur. Bu güçlerin tabanında ve görülebilen kadrolarında genel eğilim eylem ve cephe birliği-

▶Arkası 12. sayfada

Köle miyiz, savaş tutsağı mı?

"Bizler İstanbul'un bir işçi semtinde bulunan, ... fabrikası işçileriyiz. Sorunlarımız o kadar çok ki.. Bunlardan bazılarını sayalım:

1- İkramiyelerimiz: Birinci ikramiye verilmezse, ikinci, üçüncü ikramiye de verilmez.

2- Yemeklerimiz: Aşağı yukarı hergün aynı yemek çıkar. O da, yiyebilirsen ye... .

3- Servis arabaları: Hayvan taşımayacak kadar yağlı ve pis. Gündüz üretilen makine ve diğer eşyalar aynı arabalarda taşınıyor, araba temizlenmeden işçiye servis yapılıyor.

Bazı ustabaşılar patronun özel adamı gibi çalışıyorlar. Bizleri fabrikada köle gibi çalıştırıyor, sonra da parsa topluyorlar.

4- Vardiyada durum: Fabrikanın aynı ortakları, yeni bir bölüm açtılar. Oradaki işçi arkadaşların durumu daha da kötü. Üç kişi vardiyaya kalıyor, 30-40 derece sıcaklıkta çalışıyorlar. Bu bölüme akşam saat 17'de gelen yemekler gece saat 03'te yeniyor. Mutfak olmadığından yemekler bu arada köpürüyor ve bozuluyor. Durumu işverene söylediğimizde "Zıkkım yiyin itler!" cevabını alıyoruz. Patron fabrikadaki köpeğin yemeğini buzdolabına koyduruyor da biz işçilerin yiyeceği yemeği dolaba koydurmuyor.

Vardiyaya kalanlara servis arabası verilmediği gibi yol parası da verilmez. Ayrıca tatil günleri de yemek ve yol parası verilmez. Bunlara itiraz edecek olsak hemen işten çıkarılmakla tehdit ediliriz. Fabrikada örgütlü olan Türk-Metal sendikası işçiyle hiç ilgilenmez.

5- Ücretler: Ücret aldığımızda nereye ne kesiliyor, ne oluyor, sigorta normal ödeniyor mu, ödenmiyor mu kimse bilmez. At kağıda imzayı, al parayı... Köle miyiz, savaş tutsağı mı?"

Atılım'a ilettiğimiz bu mektup, diğer birçokları gibi şu gerçeği vurguluyor:

12 Eylül 1980'de erke el koyan cuntanın işçi-emekçi düşmanı politikası patronlara boş meydanda rahatça at oynatma olanağını sağladı. Sınıf ve kitle sendikacılığına indirilen darbenin a-

▶Arkası 13. sayfada

Parti örgütleri yığınların içinde

Bölgemizdeki fabrikalarda 12 Eylül'den bu yana süregelen dizginsiz bir baskı ve sömürü ortamı var. Ancak tüm baskı ve denetimlere karşın fabrikalardan, işyerlerinden ilerici fikirleri ve örgütlülüğü söküp atmaları mümkün olmadı. "Anayasaya Hayır" kampanyası, belli başlı günlemelerde bildiri dağıtımı, telefonlu ajitasyon-propaganda çalışmaları, geziler, Atılım ve broşür iletimi, DİSK'le ve tutuklularla dayanışma vb. gibi demokratik eylemlerin önü alınamadı. Asker-polis işbirliğiyle yürütülen kudurganca saldırılar, semtlerde de devam eden bu çalışmaları durduramadı. Ancak bazı patronların işyerlerini kapatması ya da uzak yerlere nakletmesi bizler için ağır sonuçlar, zayıflıklar doğurdu.

Uzunca bir süredir bölgemizde yaşayan işçiler, emekçiler, hatta uzak köylerden gençler arasında "İlerici İşçiler", "TKP" imzalı bildiriler dolaşıyor. Ekte bulunan 15-16 Haziran direniş bildirisi bunlardan biridir. Bölgemizde kadınlar arasındaki propaganda-ajitasyon çalışmaları, yeni ve yaratıcı biçimlerle zenginleşerek sürüyor. Kadınlar, genç işçi kızlar, elden ele 15-16 Haziran bildirileri dolaştırıyorlar, yazı yarışmaları düzenleniyor, 1 Mayıs'larda toplu kır gezilerine gidiliyor ve evlerde toplanan kadınlar eğitim çalışmaları yapıyorlar.

Çeşitli uzak ilçelerde ve köylerde de yaşam koşullarının giderek ağırlaşmasının doğurduğu tepkiler, cuntanın sözümona "demokrasi" yutturmacasının apaçık gözler önüne serilmesinin yarattığı tepkiyle birleşiyor. İnsanlar artık cuntanın başını dinlemek için televizyon başına koşmuyor. Dinleyenlerde de onaylama sözleri artık iyice azaldı. Hele "Süngü partisi" MDP'ye karşı nefret düzeyinde duygular yükseliyor. Nitekim bir ilçemizde bu güdümlü partinin şube açması, oranın yerleşik halkı tarafından engeliendi. Cuntanın vetolarına halkın protestosunu otobüslerde, kahvelerde bile duyabilirsiniz. İlerici işçiler bu protestoların seçimler çevresinde somut eyleme dönmesini sağlamak için çalışıyorlar.

Bölgemizde ilerici işçiler "TKP'nin Sesi" radyosunu dinliyor, günlük çalışmalarında büyük ölçüde yararlanıyorlar. Kimi yayınlar çoğaltıp dağıtılıyor. Ancak okuyucular Atılım gazetesinin ellerine her zaman zamanında geçmediğinden yakınıyorlar. Eğer gazete sayısı artarsa, daha çok dağıtılır, hem de elden ele geçme hızı artarak daha çabuk yayılması olanaklı olur. Ayrıca yayınlarda başta sendikal alanda olmak üzere, eğitim,sol güçler arası işbirliği gibi konulara daha çok yer verilmesini istiyoruz.

Devrimci selamlarımızla

..... Parti örgütü

İSTANBUL

Yarın çok geç olacak

▶Başı 3. sayfada

sinin, Türkiye'yi doğrudan etkileyeceğini bir kez daha ortaya koyuyor. Bu plan nükleer ve kimyasal silahların herhangi bir çatışmada daha baştan kullanılmasını öngörüyor. ABD'de çıkan Military Review adlı dergiye göre yeni plan ABD-NATO savaş planlarını tümüyle ilk vuruş yapma temelinde değiştiriyor. Yeni planlar nükleer silahları da kullanarak, bırakalım bir sözde Sovyet saldırışını beklemeyi, bir askersel manevrayı bile bahane ederek, Sovyetlere sözde "önleyici" ilk vuruş yapmaya dayanıyor.

Bunun için tüm NATO ülkelerine yeni nükleer silahlar yerleştirilmek isteniyor. Yine son zamanlarda ABD-NATO çevrelerinde olgunlaşan bir görüşe göre ilk nükleer saldırı için "kanat ülkesi" denilen ülkeler kullanılacaktır. Türkiye NATO'nun "kanat ülkesi"dir. Her geçen gün, Türkiye'nin nükleer savaşta ilk kül olacak ülkelerden biri olacağını daha açık ortaya koyuyor.

ABD emperyalizmi dünyanın tüm bölge ve köşelerinde saldırgan eylemlerini tırmandırıyor. Başta ilerici rejimler olmak üzere tüm bağımsız ülkelerin içişlerine artan ölçüde ve çoğu kez silahlı karışıyor. Orta Amerika'dan, Güney Afrika'dan, Ortadoğu'dan sonra şimdi Çad yoluyla Orta Afrika'da da çok tehlikeli gerginlikler tırmandırıyor. Pentagon'un 1985-2015 yılları için NATO'ya dayatmaya çalıştığı yeni savaş planında, NATO'nun eylem alanının genişletilmesi, özellikle de petrol bölgesi Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesi temel alınıyor. ABD zaten çeşitli NATO toplantılarında Türkiye'nin de onayıyla NATO'nun eylem alanının Ortadoğu'ya genişletilmesini ilke olarak kabul ettirmişti. NATO'nun önümüzdeki sonbahar toplantısında uygulama planını kesinleştirmeye çalışacak. Uygulamaya kendilerinin nasıl katılacağı konusunda kimi NATO ülkelerinin kuşkuları var. Ama hepsi NATO eylem alanının Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesinde ABD "Çevik Kuvvet"lerinin kullanılmasında ve bu planlarda Türkiye'ye baş rol verilmesinde anlaşıyorlar. Bu nedenle Ortadoğu'ya "Çevik Kuvvet"li saldırı hazırlıklarında ABD ile cunta, genel NATO uygulama planını beklemeden yol aldı. Yeni üsler, havaalanları yapımı başladı. Doğu illerimizde ABD-NATO "Çevik Kuvvet"li NATO manevraları yapıldı.

Son haftalarda gene ülkemize gelen CİA ajanı Paul Henze, "Türkiye Ortadoğu'nun güvenlik üssüdür" sözleriyle ABD planlarında Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik bir saldırı üssü olduğunu açıkladı. ABD Donanma Bakanı Lehman "NATO'nun savunması için Türkiye hayati önem taşıyor" dedi. ABD'nin artan çabaları ve yeni planı üzerine Teoman Erel, Örsan Öymen gibi aklı başında yazarlar, Pentagon'un yeni "Hava-Kara Savaşı 2000" planının Türkiye'yi saldırı üssü yapma planı olduğunu açıkladılar.

Son gelişmeler ABD'nin ülkemizi bölgede "Çevik Kuvvet"li bir saldırıda kullanmak çabalarının yoğunlaştığını gösteriyor. Ortadoğu'daki gelişmeler ABD'nin böyle bir saldırıya geçme koşullarına herzamandan çok gebedir. Cuntanın varlığı ülkemizin savaş tehlikesine sürüklenmesi olasılığını hergün daha çok artırıyor.

Faşist cunta şimdi tümüyle ABD ile yaptığı tehlikeli pazarlıklar karşılığı ayaktadır. ABD'nin bölgedeki saldırganlık planlarına Türkiye'yi araç etme girişimlerine karşı savaşım, cuntaya karşı savaşımdır. Halkımızın canı için savaşımdır. ABD savaş planlarına karşı savaş bugün ve cuntanın yasaklarına karşın yükseltilmelidir. Çünkü yarın çok geç olacaktır.

Tartışmada ilkelerimiz

▶ Başı 2. sayfada

ciddiliğinin en önemli ve güvenilir ölçütü, onun hatalarına ve eksikliklerine karşı tutumudur. Üstelik partimizin savaşımı, tartışılmaz başarılarla doludur.

Tartışma partiye zarar getirir mi? Evet, tartışma vardır, "tartışma" vardır. Polltik Büro'nun genişletilmiş toplantısında konuşan yoldaşlar, komünistlerin, parti çizgisini ve kararlarını akademik bir tartışmanın konusu olarak değil, sınıf savaşında kullanılacak bir silah olarak gördüklerini ve onların bu silahı daha iyi nasıl kullanırız, daha nasıl iyileştiririz diye tartışmalarından partinin hiçbir zaman zarar görmediğini dile getirdiler (Bak Atılım Ağustos 1983).

Demek ki sorun, tartışmayı bu temelde yürütmektir. Parti disiplinini çiğnememek, tartışmayı örgüt dışında değil, örgüt içinde yapmaktır. Kimi konularda farklı görüşler savunulsa bile, sonuçta partinin kollektif iradesine, kollektif kararına uymaktır. Partinin görüşünü özümsemeye çalışmaktır.

İşte bu temeldeki ve bu ilkeler gözetilerek yapılan tartışma, kollektif çalışmayı canlandıracak, partinin gönüllü birliğini pekiştirecek, partinin politik eylem birliğini ve politik disiplinini güçlendirecektir.

TKP örgütleri, komünistler, 10 Eylül'ü karşılarken yürütülen bu çalışmaya en aktif biçimde katılarak, dost düşman herkese, illegal çalışmak zorunda olan TKP'nin, faşizm koşullarında bile Türkiye'deki en demokratik parti olduğunu gösterecektir. Komünistlerin çelik disiplini, bilinçli, gönüllü savaş azmiyle bağlıdır.

En büyük başarıya...

▶Başı 11. sayfada

nin gücüne duyulan güvenin artmasıdır. Eğer 12 Eylül öncesinde devrimci, yurtsever güçler birleşebilmiş olsalardı cuntacı generallerin ülke yönetimini ele geçiremeyecekleri, bugün de bu güçler sağlam temeller üzerinde olanaklarını birleştirebilirlerse cuntanın uzun ömürlü olamayacağı görüşü, her zamankinden daha çok taraftar buluyor. Partimiz bu süreçte inisiyatifi ele alabilse köklü başarılar elde edebilir, tehlikeli düşlerin ve sahte umutların boy vermesine geçit verilmez.

Ne yapmalıyız?

1- Dışımızdaki tüm devrimci-demokratik güçlere yeni, çokyönlü önerilerle gidilmeli, cuntaya karşı ortak tutumun sağlanması yolunda olanaklar daha da zorlanmalı.

2- Ülkenin, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarları temelinde demokratik güçlerin birbirlerine belirli ödünler vermeleri gerektiği unutulmamalı.

3- Genel af kampanyasını yurt içinde ve yurtdışında yaygınlaştırmalı ve güçlendirmeliyiz. Onbinlerce tutuklu yakınının bu amaç için hareketlenmesi için güvenilir bir kıvılcımın yeterli olacağını görebilmek derin araştırmalar gerektirmeyecek derecede açıktır.

4- Eski alışkanlık ve yetersizliklerden tümüyle sıyrılmalı, yığınların sırtına yüklenen sorunların hiçbiri küçümsenmemeli, bunlar çözüm yolunu içeren önerilerle birlikte ele alınmalı.

5- Kürt yurtsever örgütlerine daha da yapıcı yaklaşılmalı, Türkiye devrimci güçleri içinde yer almaları sağlanmalıdır. Kürt yurtsever örgütlerinin yer almadığı savaşım cephesinin en önemli kollarından birinden yoksun kalacağı en geniş güçlere benimsetilmelidir.

Politik tutuklularla dayanışmayı...

▶ Başı 10. sayfada

reketi örgütlemek her zamankinden daha yakıcı bir görev olmuştur. Şimdi komünistleri ve tüm demokratları, açlık grevine katılan binlerce politik tutukluyla ve yakınlarıyla yeni somut dayanışma ilişkileri kurmak görevi bekliyor. Genel politik af istemini yükseltmeliyiz, en geniş güçleri bu istem çevresinde birleştirmeliyiz. Politik tutuklulara uygulanan baskıları, cuntanın onlara dayattığı korkunç yaşamı en geniş yığınlara duyurmak gerekiyor. Politik tutukevlerindeki gerçek durumu yığınlara duyurmak, onlara cuntanın gerçek yüzünü göstermek demektir. Faşizme karşı yılmadan direnerek canlarını veren tutukluların yaktığı meşaleyi ancak böyle canlı tutabiliriz

Her özveriyi göze almalıyız

▶ Başı 1. sayfada

mamıştır. Cunta, aynı zamanda İran-Irak savaşındaki gelişmelerin sözde ulusal güvenliğimizi tehdit ettiği gerekçesiyle Amerikan planları doğrultusunda sınırlarımız dışında yeni serüvenlere hazırlanıyor.

TKP çok önceden bu gelişmeleri öngördü, halkımızı, barış ve demokrasi güçlerini uyardı. Şimdi bu durumda, faşist cuntaya karşı ulusal çapta bir direnişi adım adım hazırlamak, tüm cunta karşıtı güçlerin önünde duran en temel görevdir. Faşist diktatörlüğe karşı kolay bir utku kazanmak sözkonusu değildir. Halkımızın önünde çok çetin bir savaşım duruyor. Atılacak her adım, ancak faşist generallerin sert terörünü ve bunu boşa çıkarmak için her özveriyi göze alarak başarıya ulaştırılabilir. Barışı korumak ve ulusal demokrasiye ulaşmak için başkaca bir yol yoktur.

Rejime karşı olan güçlerin alanı genişlemiştir. Halkımız yalnız değildir. Dünyanın dört bir köşesinde geniş güçler halkımızla dayanışma içindedir. İşçi sınıfımız, ilerici gençliğimiz, yurtsever aydınlarımız, geçmişten çıkardıkları derslerle şimdi daha güçlü savaşımlara atılacaklardır. Cunta, halkın baskı ve teröre, sömürü ve yağmaya karşı tepkisini önlemeyi başaramayacaktır.

Parti örgütlerimiz kadroları koruma görevi ile yığınların savaşımlarının en ön sırasında yer alma, bu direnişleri genişletme, güçlendirme görevini ustaca birleştireceklerdir. Komünistler yığınlardan yalıtlanmayacak, serüven girişimlerine karşı uyanık olacak, tek başlarına değil, yığınlarla birlikte savaşa atılacaklardır. Sol güçlerin eylem birliği, en geniş güçlerin cuntaya karşı direniş birliği için çalışacaklardır.

Dünya barışına katkıda bulunmak, Türkiye'yi bir nükleer savaşın yokedici sonuçlarından kurtarmak, ülkemizin Ortadoğu'da bir Amerikan jandarması olmasına izin vermemek için, cunta rejimine son vermek, ulusal demokrasiyi kurmak için birleşelim.

Politik cinayetler ve işkenceciler ortaya çıkarılmalıdır. Cezaevlerindeki insanlık dışı baskılara son, politik genel af!

Cezaevleri uluslararası denetime açılsın!

Amerikalı defol! Faşist cuntaya son!

12 Ağustos 1983 TKP MK

Bu bildiri 15-16 Haziran

▶ Başı 9. sayfada

yalanını sürdürüyor şu günlerde... "Biz gidersek terör gelir" diyor. Ama diğer yandan cunta Doğuda Kürt yurseverlerinin üstüne asker sürüyor, hunharca katlediyor. Komşu Irak topraklarına dalıyor. Osmanlı padişahları gibi hegemonyacı fetih yöntemlerini izliyor.

Bütün bunlar halkımızın değil ABD emperyalizminin işine yarıyor. Ortadoğu'da gerginliğin artmasını hızlandırıyor. Cuntacılar bağımsızlıktan dem vururken, yurdumuz topraklarına ABD saldırı birliklerini yerleştiriyorlar, Çevik Güçlere topraklarımızda manevralar yaptırıyorlar. Bağımsızlığımızı ayaklar altına alıp, ulusal onurumuzu zedelliyorlar... Güzelim ülkemizin ve insanlarımızın nükleer bir savaşın külü haline gelmesi doğrultusunda hızla ilerliyorlar...

İşçiler, emekçiler! 15-16 Haziranın 13. yıldönümünü karşıladığımız şu günlerde,

- Grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı için, DİSK yöneticilerini yalnız bırakmamak için, ve tüm demokratik hak ve özgürlüklerimizi korumak, geliştirmek için BİRLEŞİN!
- Barıştan, demokrasiden yana güçler, yurtsever insanlar, İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK, BARIŞ ve ULUSAL DEMOKRASİ İÇİN BİRLEŞİN!
- Yaşasın DİSK'li, Türk-İş'li işçilerin dayanışması!
- Yaşasın 15-16 Haziran Direnişi!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

Partinin gücü

▶ Başı 2. sayfada

Biz bu dönemde elimize geçen parti yayınlarını bu insanlara ulaştırmayı aralıksız sürdürüyorduk. Onlar da başkalarına, giderek büyüyen bir çevreye ulaştırıyorlardı.

Bu çetin sınav günlerinde, fraksiyonculuğa kapılmayan, partinin gösterdiği yolda yürüyen yoldaşlar, partinin öğrettikleri sayesinde polisin tuzaklarına karşı koyabildiler. Yine partinin politikası uyarınca emekçilerin arasına girdiler, bu zor günlerde onların çıkarlarını savundular. Bu emekçiler yoldaşlarımıza sahip çıkarken aslında partiye sahip çıkıyorlardı. Emekçilerin kara günlerde yoldaşlarımıza yardım etmesi, onları cunta terörüne karşı koruması, bizdeki moral sarsıntıları, geçici ikircimleri yok ediyordu. Savaşımımızı, TKP'yi güçlendiriyordu.

Bizim, dünkü savaşlarımızdan ve partiye saldırı sonrası geçirdiğimiz zor günlerden çıkarttığımız dersler, deneyimler büyük önem taşıyor. Komünistler her zaman yığınların içinde, onların savaşımının en önünde, ateş hattında yer aldı, alıyor, alacak... Bu savaşımlar içinde parti, içten, dıştan yaralanabilir. İşte o zaman komüniste, partiye, onun davasına sarsılmaz bağlılık ve güvenle sahip çıkmak düşüyor. Onu provakatörlerden, gerici rejimin teröründen gözbebeği gibi korumak, ona uzanan elleri kırmak komünistin boynunun borcudur. Çünkü parti bu uzun ve zorlu savaşta en keskin silahımızdır.

Bugün partimizin değerlendirmelerinin, düşüncelerinin bir bir doğrulandığını görüyoruz. Partinin izlediği yola duyduğumuz güven, bu sağlam temelin üstünde yükseliyor.

Onun pusulası Marksizm-Leninizm, proletarya enternasyonalizmidir. Yeri ise halkın bağrıdır. İşte TKP'nin gücü bundadır.

Esnek ve devrimci bir politika

▶ Başı 7. sayfada

istemleri karşısında cuntanın ve partilerinin takınacakları düşmanca tutum, onların içyüzünü daha açık ortaya koyacaktır.

Cunta ve yandaşları halka sürekli terörizm ortamını hatırlatıyor, onu bununla sindirmek istiyorlar. Halkın hatırlaması gereken, 1 Mayıslar, 15-16 Haziranlar, Kemal Türkler'in öldürülüşünü protesto eylemleridir. Eğer biz yığınlara, bu eylemleri daha da güçlendirmeyi, ilerletmeyi, genişletmeyi başaramadığımız için, emperyalist kaynaklı terörizmi ve 12 Eylül devirmesini önleyemediğimizi gösterebilirsek, halk cuntanın terör tehdidine aldırmayacaktır.

Halkın 6 Kasım günü yapacağı bir seçim yoktur. Ama eğer bugünden aktif savaşıma atılmazsa, yitireceği çok şey olacaktır. Eğer seçimleri cuntaya karşı savaşımın bir platformuna döndürmek başarılırsa, cuntayı yıkmanın yolu da açılabilir.

Köle miyiz...

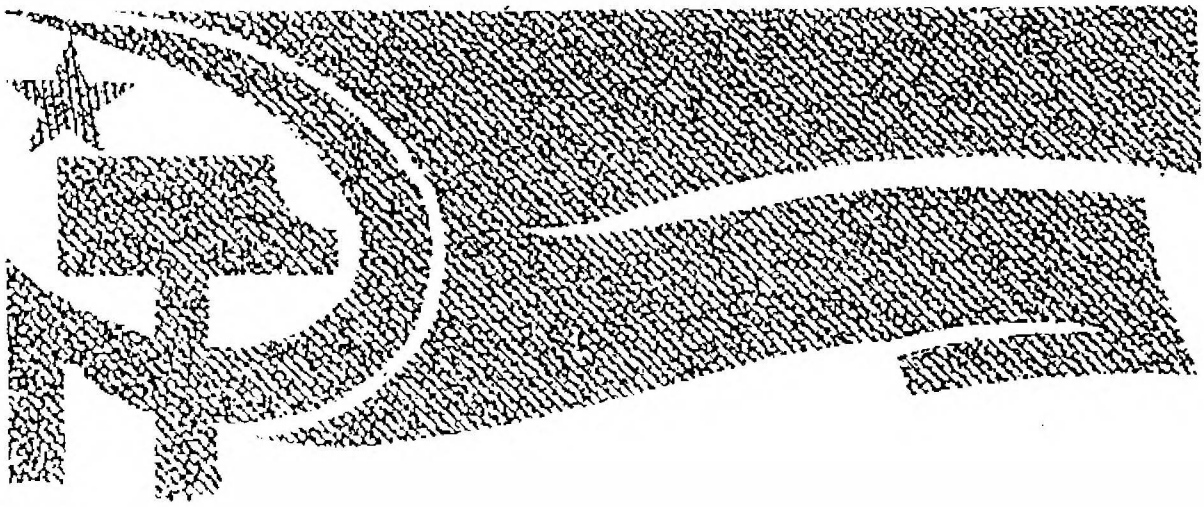
▶ Başı 11. sayfada

macı işçi yığınlarının dizginsizce sömürülmesinin yolunu açmaktı.

Ne var ki, bu gerçek işçi ve geniş emekçi yığınlarınca her gün giderek daha belirgin biçimde görülüyor. Cuntanın halk düşmanı ekonomik açlık politikasına karşı tepki gitgide büyüyor, yayılıyor.

TKP örgütleri halkın arasına dalarak, onların özlemlerine yanıt verecek direniş ve örgütlenme biçimlerini bulmayı, yaratmayı görev edindiler. Onlar bugün sendikal alanda birlikçi bir yönelimin yolunu açmaya çalışıyorlar. Cuntaya ve partilerine "seçim"lerde gereken dersi vermek için en geniş güçlerin ortak savaşımını sağlamaya uğraşıyorlar. Gerici cuntanın sultası ve Pentagon'un boyunduruğuna ancak halk yığınlarının birleşik gücüyle son verilebilir.

"Deniz Yoldaş parti örgütü"
İstanbul

TKP 63 YAŞINDA

TKP 63 yaşında. Partimizin her yıldönümü önemli ve anlamlıdır. Ama partimizin 63 yıllık yaşamında dünyada ve Türkiye'de olanaklarla tehlikelerin bu ölçüde arttığı bir yıldönümü olmadı. Bir yanda nükleer savaş tehlikesi, ülkemizde faşist cuntanın yol açtığı ekonomik, sosyal, kültürel yıkım ve tehlikeler. Öte yanda devrimci dönüşümlere her zamandan daha çok olgunlaşmış bir dünya ve Türkiye...

Tehlikeleri önlemekte de, artan olanaklardan yararlanıp devrim sürecinde yol almakta da artık pek çok şey işçi sınıfının, yığınların bilinçli, örgütlü savaşımına bağlıdır. Partimizin 63 yıllık yaşamında dünyada ve Türkiye'de öznel etmenin rolü hiç böylesine büyük olmadı. Kendiliğindenliğin rolü hiç bir zaman böylesine azalmadı. Somut durumu, olanakları göz önüne alan, amaca yönelik doğru strateji ve taktiklerin, politik öncülüğün rolü hiç bir zaman böylesine artmadı.

Öznel etmenin artan rolü herşeyden önce öncü sınıfın,işçi sınıfının Leninci partisinin, TKP'nin artan rolü ve sorumluluğu demektir. Bu, Karl Marks yılında, SBKP'nin 80. yıldönümünde Leninci parti kuramının doğruluğunun bir kez daha anlamlı ve çarpıcı bir biçimde kanıtlanmasıdır. Dünyada ve Türkiye'de Leninci parti öğretisine Leninci partilere ideolojik, politik, polisiye çok yönlü saldırılar buna koşut artıyor. Leninci partinin modasının geçtiğini savunup "başka tip" parti arayanların Leninizmi sözde "öznel etmeni partinin tekeline almak" la suçlayanların artması da buna bağlıdır.

Partimizin 63. yıldönümünü, kurucusu M.Suphi yoldaşın 100.doğum yıldönümünde, M. Suphi yılında kutluyoruz. Bu zorlu koşullarda artan görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmekte 63 yıllık tarihimiz büyük bir güç kaynağıdır. Komünistler bilimsel ve gerçekçidir. Tarihlerine ne yalnız başarıların, ne de yalnız başarısızlıkların tarihi olarak tek yönlü bakmazlar. Başarılar gibi başarısızlıklardan, doğrular kadar eksik ve yanlışlardan da deneyim ve ders çıkarırlar. Tarihlerine bir bütün olarak, bütünsel bir süreç olarak sahip çıkarlar...

İşçi sınıfının politik partisinin kurulması ve gelişmesi genel yasallıkları olan bir süreçtir. Leninci parti kuramına saldıranların da, partimizin tarihine kara çalmaya çalışanların da başlıca silahı bu yasallıkları ve süreci görmeztikten gelmektir. Bolşevikleşme, 80. yıldönümünü kutladığımız Lenin'in partisinin tarihsel deneyiminin de ortaya koyduğu gibi, bir süreç sorunudur. Ve bu süreç genel yasallıkların farklı nesnel ve öznel koşullarda yaşama geçirilmesi nedeniyle hiç bir ülkede bir diğerine benzemez. Ama hepsinde şu ya da bu ölçüde inişli çıkışlı bir süreçtir.

TKP 63 yıl önce de, dün de, bugün de, özgül nesnel ve öznel etmenlerin etkisinde, inişli çıkışlı, ama yükselen bir Bolşevikleşme sürecinde yol alan Leninci bir partidir. TKP işçi sınıfımızın nicel ve nitel gelişmesine koşut gelişmiş, onun bilinçlenmesine örgütlenmesine belirleyici katkıyı yapmıştır. Biz haklı olarak böyle bir tarihe sahip olmaktan kıvanç duyuyoruz. Tarihimizde başarısızlıklar, yanlışlar, eksikler vardır, ama bu tarih her zaman işçi sınıfının çıkarlarına, onun haklı davasına, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlılığın tarihi olmuştur. Bize içimizden çıkan ayrık otlarını gösterenlere işkencelerde, zindanda, sürgünde, savaş alanlarında yiğitlik ve özveri örneği gösteren on binlerce yoldaşımızı gösteriyoruz. TKP'nin halkınız, işçi sınıfımız karşısında, ülkemizdeki hiç bir partinin olmadığı, olamayacağı kadar alnı açıktır. TKP tarihi yiğitlerin tarihidir.

TKP'nin tarihinde işçi sınıfımızı, halkımızı aldatmanın, ona ihanetin tek bir örneği yoktur. Gelmiş geçmiş tüm partileri, yığınları aldatmanın, halka ihanetin, rüşvet ve sulstimalin batağına batmış olan burjuvazinin, TKP'ye vargücüyle saldırmasının bir nedeni de budur.

Çağdaş dünya, çağdaş Türkiye komünistleri hesaba katmadan kavranılamaz. Antikomünist propagandanın tersine TKP bugün ülkemizde üye sayısıyla ölçülmeyecek bir etkiye sahiptir. Ama bununla yetinmeyiz. Mustafa Suphi yılında TKP'yi onsuz hiç bir ulusal sorunun çözülemediği bir politik güç durumuna yükseltmek üzere yola çıkıyoruz... Eylem Programı'mızla ivedi görevlerimizi saptadık. M.Suphi 100. yıl tezleriyle parti stratejimizi, programımızı geliştirmek,yetkinleştirmek için kafa kafaya vereceğiz.TKP MK'nin "Yol ve Amaç" adlı yeni organı dergi ile ideolojik düzeyimizi, partinin ideolojik-politik örgütsel birliğini yükseltmede yeni bir araca kavuştuk. Bir yandan saldırılardan korunurken öteyandan barış savaşımını ülkemizde de yükselterek faşist cuntayı yıkmak için halkımızın savaşımının ön saflarında örgütümüzü ve yığın bağlarımızı güçlendireceğiz. Solun birliği, barış ve demokrasi güçlerinin bu savaşımlarda birliği için çabalarımızı daha yoğunlaştıracağız. Bu görevleri yerine getirdiğimiz ölçüde partimizin Leninci nitelikleri, işçi sınıfımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında öncülük yeteneği gelişecektir. TKP güçlendikçe işçi sınıfımızın tüm ezilen ve sömürülen yığınlara öncülük yeteneği artacak, halkımızın kurtuluşu yakınlaşacaktır.